

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sermones

Augustinus, Aurelius

[Basel], 1494-95

Sermones CLXI-CLXXX

[urn:nbn:de:bsz:31-306774](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-306774)

4. nari in vobis qđ dixit apłus: Gaudiu meū
 E t corona mea: omnes qui statis in dño. Fra-
 tres: filij dulcissimi: filij charissimi: imitamini
 bonos: caute malos. Scio enim qđ venturi
 sunt ad vos homines mali: t psuasuri vobis
 violentiā: t dicturi sūt vobis. Quare? Rō-
 ne t nos sum⁹ fidelissimi? Scio: inde doleo:
 inde timeo. Jam tu si dixeris cōstanter fra-
 nec te vellē facere qđ facis: sed si te nō possū
 ducere in bonū meū: vel noli me trahere ad
 malū tuū. Homini b⁹ istis vt fieri solet caput
 dolebit. Dicturus est tibi vicinus tuus aut
 vicina: Est hic incantator: est h remediator
 t nescio vbi mathematicus. Tu dicis: Chri-
 stianus sum: non licet mihi. Et si ille dixerit
 tibi: qđ? Rōne ego christian⁹ sū? Tu dictu-
 rus es: Sed ego fidelis sum. Et ille tibi: Et
 ego baptizatus sum. Sūnt angeli diaboli:
 membra christi. Quia ipsum possidet inimi-
 cus: trahere querit t aliū. Inueniat vos pa-
 ratos: qui ista vobis ppauit. Ideo loquor:
 ideo cōtestor: ideo nō taceo: ideo vestimēta
 mea excutio: ideo in tribunali dei mei excu-
 satū me habeo. Dicā deo meo: Domine nō
 tacui: dñe talentū qđ mihi dedisti nō absco-
 di: si erogavi: hoc poterit mihi dicere: Ser-
 ue nequā: tu dāres: ego exigerem. Ecce dñe
 dedi: tu exige. Et si forte vos ver⁹ titillaue-
 rit cōsuetudo: habetis quem interpellatis.
 Adiator est adiutor: qđ opugnator. Ideo ge-
 mitis: ideo oratis: ideo dicitis: Ne nos in fe-
 5. ras in temptationē. Obseruate illud etiam
 fratres mei qđ supra dicitis: Dimitte nobis
 debita nostra: vt faciam⁹ qđ sequit: Sicut t
 nos dimittim⁹ debitoribus nostris. Elemo-
 synam facis: elemosynā accipis. Ignoscis:
 ignosce tibi. Erogas: erogabit tibi. Deum
 audi dicentē: Dimittite: et dimittet vobis:
 Date: t dabit vobis. In mente habere pau-
 peres. Omnibus dico: Facite elemosynas
 fratres mei: facite t nō pdetis. Deū credite.
 Non solū dico vobis: non pditis qđ facitis
 cum pauperibus: sed plane dico vobis: hoc
 solū nō pditis: cetera pditis. Ecce videam⁹
 si et dularatis pauperes hodie: hodie ipso-
 19. rū vos estis: vt det vobis deus vnde det: t
 dimittat qđ forte peccatis. Includite elemo-
 synā in cordibus pauperū: t ipsa pro vobis
 erorabit dominū: cui est honor t gloria i se-
 cula seculorū: Amen.

LXI Eadem dominica: Sermo V

Etinet sanctitas vestra fratres supe-
 riorē tractatū: i quo scripsim⁹ sanctū
 Thomā apostolū ad cōfirmandā fi-
 dem omniū post resurrectionē dñici corpis
 membra palpasse: t ad repellendā ambigui-
 tatē vniuersorū vulnerū eius cicatrices scri-
 tari voluisse. Non enī ppter se tñ hoc ope-
 ratus est beatus apłus: sed qđ sibi gessit: cū-
 ctis pficit. Cū suā enī exercuit sollicitudinē:
 fidē omniū cōfirmavit. Quis enī ex hoc du-
 biter redisse a mortuis saluatore: cuius post
 inferos pñentiaz agnoscat oculus: attrahet
 manus: digitus pscrutet? Quis igit modice
 fidei homo: qđuis imbecillis ingenij chri-
 stianus: nunqđ sollicitudinē suā inquisitioni
 thome eqparare potuisset. Nunqđ enī post
 agnitionē ac puerfationē loquela ausus eēt
 petere: vt etiā tactu christū pscrutare in chri-
 sto: t in ipso homine quē cerneret hominis
 corpus inq̄reret: t resurrectionē eius non tā
 mirabilū gloria crederet qđ passiois iniuria
 cōprobaret. Thomas ergo cum esset sanct⁹
 fidelis et iustus: hęc omnia sollicitē requisi-
 uit: nō qđ ipse aliquid dubitaret: sed vt oēm
 suspicionē incredulitatis excluderet. Nam
 suffecerat illi ad fidem ppriā vidisse quē no-
 uerat: sed nobis opatus est: vt tangeret quē
 videbat: vt si forte dicerem⁹ delusos eē ocu-
 los: nō possemus dicere manus illius fuisse
 frustratas. In resurrectionis enī manifestati-
 one de aspectu ambigi potest: de tactu non
 potest dubitari. Cōstat enim veritatis ipsi-
 6. us testimonio redisse ab inferis saluatorem.
 Quis nō spem suā in christo collocet? Quis
 nō fidem suā ponat in dño: vt dñi illū credit
 ab inferis: ipse resurgat a mortuis? Dicit be-
 atus apłus: Si enī mortui nō resurgūt: neqđ
 christus resurrexit. Quia ergo surrexit chri-
 stus: suscitabunt et mortui: quia resurrexit
 dñs: et seruuli reuiuifcent. Ipse enī est sicut
 ait apłus: primogenitus ex mortuis. Sicut
 enī est apud superos idem primogenitus in
 multis fratrib⁹: ita t ab inferis est p̄mogeni-
 tus ex defunctis. Primogenit⁹ aut dicit qđ
 ex eo qđ secuturis alijs primus gignit. Pri-
 mogenitus ergo christus vocat ex mortuis:
 qđ primū illum ex inferni tenebris in lucem
 resurrectionis partus ediderit. Partus enī
 dicendus est: vbi p̄mutatione quadā animā
 tartari legibus morit: vt rediuitio corporis
 vsul renascat. Varietas enī resurrectionis
 apud superos mors quēdam inferorū est.

A

B

Col. i.

S

v

Ser. C. LXII. Dñica in octa. pasche: Ser. VI

Unde ipsa mors mortē quodāmodo patit: dum ei inuite defunctorū multitudo subtra-
1. Cor. 15. bit. Nam sic beatus apostolus dicit: Nouis-
sima autē inimica destruet mors. Et iterum:
Absorpta est mors in victoria. Lū ergo absum-
ptis mors in victoria: defectionis quadā sug-
intentione destruit. Defectionē autē patit
cum potestas eius cunctis resurgētibus va-
cuat. Videamus autē quid sit qđ ait: Absor-
ptem in victoria esse cōsumptam. Cōsumpta
est plane mors in victoria sua: dum christū
infernī legibus subiiciens: ipsa se cū eū vin-
cit obtriuuit. In eo enim in quo illum quem
se superasse credebat possedit: ab eo victa ē
cum resurrexit. Totam ergo fidē nostram in
resurrectionis gloria collocare debemus: et
in futura magl. vita sperare de dño. Sic enī
1. Cor. 15. ait sanctus apostolus: Si in hac vita tantū
in christo speramus: miserabiliores sumus
omnib⁹ hominib⁹. Miser ergo est qui in hac
tantū vita sperat in domino. Miser plane ē:
quia cito spes eius subducit: dum cito hęc
breuis vita finitur. Nam spes illius caduca
efficitur: dum temporali transitu dulcedinis
eius voluptas elabit. De tali enim spe dicit
Ro. 8. apostolus: Spes autem quę videt non est
spes. In futura igitur vita speremus in do-
mino: quę solida est atq; ppetua: vt non mi-
serabiliores cunctis hominibus: sed melio-
res esse possimus.

Eadem dominica: de Resurrecti- one: Sermo VI

A certissima est fiducia christianorū di-
uinitus pmissa: resurrectio mortuo-
rū. Hanc enī veritas ipsa promissit.
Veritas enī mentiri nō potest. Alioquin ve-
ritas nō est: si mēiri potest. Vera est igitur
de resurrectione corporū pmissa veritas: qđ
veritas quę mentiri non nouit: totū necesse
est vt impleat qđ promissit. Hanc enī resurre-
ctionē corporū: vt futurā certissime noueri-
mus: ipse dominus nobis in suo corpore ds-
gnatus est demonstrare. Resurrexit christ⁹
vt resurrecturū se non dubitet christianus.
Qđ enī pcessit in capite: sequet in corpore.
B Nosse enī debem⁹ dilectissimi fratres: duas
esse mortes: et duas esse resurrectiōes. Dicit
enī mors pma: dicit et secūda. Porro primę
mortis duę sūt partes. Una q̄ peccatrix aīa
p culpā discessit a creatore suo. Altera qua

iudicante deo: exclusa est per pnam de cor-
pore suo. Absorpta autē secūda: ipsa est corpo-
ris et animę punitio sempiterna. Per mortē
dō secūda anima solius malī hominis in
eternū cū corpore suo cruciat. Utraq; ergo
mors omnē hominē tenebat obstrictū: quia
naturę transgressio vnūquęq; peccatis pro-
pagat obnoxii. Venit autē dei filius imor-
talis et iustus vt moreret p nobis: in qua car-
ne quia nullū potuit habere peccatū: sine re-
atu pertulit peccati supplicii. Secūda itaq;
primę mortis partem: id est solius corporis
mortē: dei filius p nobis accepit: per quā a
nobis et dominationē peccati et pnam eter-
nę punitiōis exclusit. Hoc ergo christus in
suis fidelibus misericorditer operat: vt hic
eos pmo in anima resuscitet: donans fidem
vt recte credant: tribuēs charitatē vt bonis
operibus libēter insistant. In nouissimo dō
die ad hoc eis corpa resuscitare dignabit: vt
eis eternam beatitudinem largiat. Resusci-
tati ergo in anima per fidem dilectissimi fra-
tres: cū iusticia viuamus vt etiam corpore
ad eternam lēticiam resurgamus. Disceda-
mus ab operibus malis quę mortificāt ani-
mā: etiā dum viuit corpus: vt in eternis bo-
nis et anima nostra mereat esse et corp⁹. Ser-
uemus primę resurrectionis munus: qđ no-
bis per fidem largitus est christus: vt cū re-
surrexerimus corpore: mereamur cū christo
saluatore sine fine regnare. Tūc absorbebit
mors in victoria. Tūc dabit fidelibus vera
vita: veraq; lēticia. Tūc deus pro meritis
fidei atq; bonorū operū dabit suis fidelibus
regnum cęlorū: Qui viuit et regnat cum pa-
tre et spiritu sancto in vnitare deus et.

Eadem dominica: Sermo VII

P Alcha christi dilectissimi regnum est
cęli: salus mūdi: vita credentiū: oc-
calus inferni: gloria supnorū: resur-
rectio mortuorū: testimoniū resurrectionis
diuine: precium redemptionis humanę: co-
gnitio mortis abolitę. Quę festiuitas dei sa-
crata mysterio et cognita sacramento: virtu-
tē dominicę resurrectionis p angelos indi-
cat: per apostolos manifestat: per corda cre-
dentiū bona multiplicat. Hic igitur est dies
dilectissimi quem fecit dominus: vt audistis
celsoz cūctis: lucidior vnueris: in quo do-
minus resurrexit: in quo sibi nouam plebem

Ser. C. LXIII. Dñica in octa. pasche: Ser. VII.

vt ipsi videtis regenerationis spiritu cōqui-
fluit: in quo singulorū mentes gaudio et ex-
ultatione perfudit. Hic ergo dies resurrecti-
onis christi: defunctis vita: peccatorib⁹ ve-
nia: sanctis est gloria. Si quidem operatio-
ne virtutis eleuat de imis: suscitāt de terre-
nis: collocat in excelsis: consummat iustos: fir-
mat dubios: damnat incredulos. Ad hoc enim
dominus hodie resurrexit: vt imaginem nō
bis futurę resurrectiōis ostenderet: Et ideo
hodie vt vitali lauacro resurgens dei popu-
lus ad instar resurrectionis ecclesiam nostrā
splendore niuei candoris illuminet: gratias
agere deo nostro debem⁹: q̄ dum sancti pa-
sche solennitatem colimus: futurę resurrecti-
onis speciem iam videmus: resurrecturū esse
humanū genus in seculi consumatione post
mortem: nunc resurgit in baptismo: suscitā-
tus est tunc dei populus post soporē: nunc
suscitatus post infidelitatē: liberandus est tūc
a mortali conditione: nunc liberatus ab igno-
rantie cęcitare: renasciturus est ad eterni-
tatem: nunc nascitur ad salutem. Omnes enim
qui olim in christo baptizati assumere non
possunt candidam vestem: conuersationem
saltem candidam nō relinquunt. Solet sub
nigro habitu aīa facti pura latitare: nec mul-
tum interest: si quis non habet candidā ve-
stem. Talis latro fuit ille qui in euangelio
crucifixus cum saluatore clamasse dicitur:
Ademento mei domine dum veneris in re-
gnum tuum. Attendite ergo charissimi ⁊ v-
dete: quid fidelis obtinet: quid meret? Re-
gnum saluatoris latro poscit in cruce: ⁊ duz
pene multitudinē patitur: ad premia eterna
perducit. Imitamini ergo eius deuotionē:
imitamini amare regnū christi: quod poscit
latro moriendo: vos desiderate bene viuē-
do. Illi⁹ credulitati paradus aperit: ⁊ no-
stre spei eternoz monstrat firmitas premio-
rum. Letemur ergo ⁊ exultemus in hac die:
in qua dominus resurgens intulit pacē: in-
tulit salutem. Hoc itaq; admonet fratres
dilectissimi: vt quotiens paschalis solenni-
tas venit: quicūq; viri: quicūq; mulieres de
sacro fonte filios spiritualiter exceperunt: co-
gnoscant se pro ipsis fideiussores apud deū
extitisse: ⁊ ideo semper illis sollicitudinē ve-
rę charitatis impendant: et admonent vt ca-
stitatē custodiant: virginitatem vsq; ad nu-
ptias seruent: a maledicto vel periurio lin-

quam refrenēt: cāntica turpia vel luxuriosa
ex ore non pferant: nō superbiant: nō inui-
deant: iracundiā vel odium in corde non te-
neant: auguria non obseruent: philateris ⁊
characteres diabolicos nec sibi nec suis ali-
quādo suspendāt: incantatores velut mini-
stros diaboli fugiant: fidem catholicam te-
neant: ad ecclesiam frequētius currant: con-
tempta verbositate lectiones diuinas attē-
tis auribus audiant: peregrinos accipiant:
et scōm q̄ ipsis in baptismo dictum est: bo-
spitum pedes lauent: pacem ⁊ ipsi teneant:
discordes ad concordiam reuocare contem-
dant: sacerdotibus et parentibus honorem
amotereq; charitatis impendant. Hęc ergo
omnia et his similia si filios ⁊ filias vestras
admonere contenditis: cum ipsis ad eternā
beatitudinē feciliter puenietis. Nemo se cir-
cūueniat fratres charissimi: null⁹ homo sibi
solūmodo viuat: Et sicut frequēter sugges-
si: quāto scunq; aliquis exemplo sanctę vitę
edificauerit: cum tantis et pro tantis merce-
dem beatę vitę retributionis accipiet: Et
quāto scunq; exemplum male conuersatio-
nis etiam si non cum illi sequant: p̄buerit:
p̄ tantis se malis rationē nouerit redditu-
rum. Et ideo sicut iā supra suggesti: neophi-
tis nostris auxiliante domino exemplū bo-
nę cōuersationis quātum possumus debe-
mus ostendere: vt non p̄ illorum destructi-
one p̄nam recipere: sed potius p̄ edificati-
one ad indulgentiā peccatorū mereamur p-
uenire: p̄stante dño nostro iesu christo.

**Eadem dominica: ad baptizatos
vt bonos nō malos in ecclesia imi-
tentur: Sermo**

VIII

**Sermo
C. LXIII**

Hodierna die q̄ baptizati sunt i xpo
⁊ regenerati: alloq̄mur eos ⁊ vos in
eis ⁊ ipsos in vobis. Ecce facti estis
membra christi. Si cogitetis quid facti estis:
omnia vestra ossa dicent: Domine quis si-
milis tibi. Non enim digne cogitari potest
illa dignatio dei. Defecit omnis sermo sen-
susq; humanus venisse vobis gratiā gra-
tiam nullis meritis precedentibus. Ideo et
gratia dicit: quia gratis dat. Quā gratiā
Et stis membra christi filij dei: vt stis fr̄es
vnicij. Si ille vnicus: vnde vos fratres: nisi
q; vnicus natura: vos gratia fratres facti:
v 2

Ser. C. LXIII. Dñica in octa. pasche: Ser. VIII

Quia ergo membra christi facti estis: admo-
neo vos: timeo de vobis: non tantū a paga-
nis: non a iudeis: non ab hereticis: quātum
a malis catholicis. Eligite vobis de populo
dei q̄s imitemini. Nam si turbā imitari vo-
lueritis: int̄ paucos angustā viā ambulātes
nō erit̄. Abstinet̄ vos a fornicatiōe: a rapi-
nis: a fraudib⁹: a piurijis: ab illicitis rebus: a
iurgiis. Ebrietas repellat̄ a vobis. Adulter-
ium sic timete quomodo mortem: mortem
non quē animā soluit a corpore: sed vbi ani-
ma semper ardebit cū corpore. Fratres: Fra-
tres mei: filij mei: filij meę: sorores meę: scio
agere diaboli partes suas: nec quiescere lo-
qui in cordibus eorum quos obligatos suis
vinculis tenet: Scio fornicatoribus: adulte-
ris qui contenti nō sunt coniuge sua: dicere
diaboli in cordibus eorum: nō sunt magna
carnis peccata. Contra hanc diaboli susur-
rationem debemus habere christi incarna-
tionez. Hoc est vnde christianos decipit ini-
micus per carnis illecebras: cū eis facit leue
quod graue est: leue quod asperum est: dul-
ce quod amarum est. Sed quid p̄dest quia
sathanas facit leue: quod christus ostendit
graue: Nūquid nouum aliquid facit diabo-
lus dicere christianis fidelibus: nihil graue
est q̄d facis in carne tua peccans? Nunquid in
spū facile delect̄ carnis peccatū: facile a deo
venia dat̄? Quid fac̄ magnū? Artificiū suū
facit: q̄d t̄ i paradiso dixit: Māducate et eritis
sic dii: nequaquā moriemini. De⁹ dixerat: Qua
die māducaueritis: morte moriemini. Adonet
inimicus et ait: Non moriemini: sed aperien-
tur oculi vestri et eritis sicut dii. Dimissa est
iussio dei: et audita est psuasio diaboli. Tūc
inuenta est vera iussio dei: et falsa deceptio
diaboli. Nūquid profuit obsecro vos: quia
dixit mulier: Serpens deduxit me? Nūquid
valuit excusatio? Si valuit excusatio: quare
secura est damnatio? Ideo vobis dico fra-
tres mei: filij mei qui habetis vxores: vt ni-
hil aliud noueritis: et qui non habetis et du-
cere vultis: integri vos ad eas seruate: sicut
integras vultis inuenire. Vos qui continen-
tiam deo vouistis: nolite retrospice-
re. Ecce dico vobis: ecce clamo vobis: ego
me absoluo: Rogatorē me posuit deus: nō
exactorē: sed tamē vbi possumus: vbi da-
tur locus: nō cesso: vbi scimus: corripimus:
obiurgamus: anathematizamus: excomu-

nicamus: et tamen non corrigimus. Quare?
Quia neq; qui plantat: aliquid est: neq; qui
rigat: sed qui incrementū dat deus. Adodo
qui loquor: quia moneo: quid opus est nisi
exaudiat me deus pro vobis: hoc est in cor-
dibus vestris? Breuiter dico: et vobis com-
mendo: et fideles terreo: et vos edifico. Abē-
bra christi estis: nolite me: s; apostolū audi-
te: Tollens inquit membra christi: faciam
membra meretricis? Sed dicit aliquis: Ahe-
retrix non est quam habeo: concubina mea
est. O sancte episcopo: meretricē fecisti concu-
binā meā. Nūquid ego dixi: Ap̄s clamat: et
ego icurri calumniā? Ego volo te esse sanū:
quare in me furis sicut insanus? Habes vxorē
qui hoc dicis. Habes inquit. Bene: ve-
lis nolis illa quē p̄ter vxorē tecum dor-
mit: meretrix est. Ecce vade et dic ei q̄a iniu-
riam tibi fecit episcopus. Habes vxorē le-
gitimā tuam: et alia tecum dormit: quecūq;
est illa: iam dixi: meretrix est. S; seruat tibi
vxorē tua fidē: nec nouit aliū nisi te solū: et nō
disposuit se nosse alter. Cū igit̄ illa sit casta: tu
q̄re fornicaris? Si illa te vnū: q̄re tu duas?
Sed dicis: ancilla mea concubina mea ē: Nū-
quid ad vxorē alienā vado? Nūquid ad mere-
tricē vado publicā? An nō licet mihi facere
in domo mea quē volo? Dico tibi: Nō licet.
In gehennā vadunt qui hoc faciūt: in sem-
piternū ignem ardebunt. Vel hic liceat mi-
hi loqui et dicere: Corrigant se qui tales sūt
dum viuunt: ne postea velint et nō possint:
quia subito venit mors et non est qui corri-
gatur: sed vt in ignem mittat̄. Nam quādo
veniat illa nouissima hora nescit et dicitur:
corrigo. Quando corrigis: quando muta-
ris? Eras inquit. Ecce quotiens dicis: cras
cras: factus es coruus. Ecce dico tibi cum fa-
cis vocem coruinam: occurrit tibi ruina. Nā
ille coruus cuius voces imitaris: exijt de ar-
ca et non redijt. Tu autem frater redi i ecclē-
siam quam tunc illa arca significabat. Sed
vos me audite: O baptizati audite me: per
sanguinem christi qui estis renati: Obsecro
vos p̄ nomē quod sup̄ vos inuocatū est: per
illud altare ad quod accessistis: per sacra-
menta quē accepistis: per iudiciū futurum
viuorum et mortuorū. Obsecro vos: obstrin-
go vos p̄ nomē iesu christi: vt nō imitemini
eos quos infideles esse cognoscitis: sed illi
sacramentū maneat in vobis qui de ligno

Ser. C. LXV. Dñica p̄ma p̄ oc. pasche: Ser. I.

descendere noluit: sed voluit de sepulchro
resurgere: Amen.

**Item in eadem dominica: Dome
lisa de eo quod scriptum est in euan
gelio s̄m Johanne: Cum sero esset
die illa vna sabbatorū zc. que ha
bet in expositiōe doctoris Ibi dē.**

**Sermo
LXV
Dominica p̄ma post octauas pa
sche: De pastoribus: Sermo I**

Spes tota nostra quia in christo: et
quia om̄is vera et salubris gloria no
stra ipse est: non nunc didicit primū
charitas vestra. Estis enim in eius grege: q̄
intendit et pascit israel. Sed quoniam sunt pa
stores qui pastorū nomine gaudere volunt:
pastoris autem officiū implere nolūt. Quid
ad eos p̄pheta dicat: sicut lectū audiūim⁹:
recenseamus. Audite vos cum intentione:
audiamus nos cum tremore. Et factum est
ad me verbū domini dicens: Fili hominis:
p̄phetiza super pastores israel. Hanc lectio
nem cum legere audiūimus. Hinc cum ve
strę sanctitati aliquid loqui decreuerimus:
adiuuabit ipse vt vera dicam⁹. Si nos no
stra dicamus: pastores erimus: pascētes nō
oues sed nos. Si autem illius sunt que dici
mus: per quęlibet ipse nos pascet. Hoc dicit
domin⁹ deus: Ue pastorib⁹ israel q̄ pascunt
se solos. Nūquid oues pascunt pastores: id
est nō se pascūt pastores sed oues? Hęc p̄ma
causa est quare arguant pastores isti: quia
seip̄os pascunt non oues. Qui sunt qui se
ip̄os pascunt? De quib⁹ dicit apl⁹: Om̄is
enī que sua sunt querūt: nō que iesu christi.
Nam enim quos in loco isto de quo pericu
losa ratio reddi: domin⁹ si non dignitatem
suam: si non meritū nostrū constituit: habe
mus duo quędam plane distinguēda. Unū
q̄ christiani sumus: Alterum q̄ prepositi su
mus. Illud q̄ christiani sumus propter nos
est. Qd̄ autem prepositi sumus propter vos
est. In eo q̄ christiani sumus attendit vti
litas nostra. In eo q̄ prepositi: non nisi ve
stra. Sunt autē multi christiani et non prepo
siti: qui pueniunt ad deum faciliore fortasse
itinere: et tanto expeditius ambulātes: quā
to minorē sarcinam portant. Hos autem ex
cepto q̄ christiani sumus: vnde rationē red

dimus deo de vita nostra: sumus etiam pre
positi: vnde rationē reddimus deo de dispē
satiōe nostra. Ad hoc istam difficultatē pro
ponimus: vt cōpatientes nobis: oretis pro
nobis. Venit enī dies quo cūcta adducunt
in iudiciū. Et ille dies si seculo longe ē: vni
cuiq̄ homini vite sue vltim⁹ ppe est. Tamē
vtrūq̄ latere deus voluit: et quando veniat
finis seculi: et quando sit in vnoquoq̄ homi
ne huius vite finis. Vis non timere diem
occultum: quando venerit inueniat te para
tum. Cum ergo prepositi ad hoc sint vt eis
quibus p̄sint consulant: in eo q̄ p̄sunt nō
utilitatem suam attendant: sed eorū qui
ministrāt. Q̄ si quis ita prepositus est: vt in
eo q̄ prepositus est gaudeat: et honorem suū
querat: et cōmoda sua sola respiciat: se pascit
non oues dei. Videte quęadmodū vos se
curos fecerit deus. Qualescūq̄ sunt qui no
bis p̄sunt: qualescūq̄ nos sumus nobis.
Securitatem dedit qui pascit israel. Nam
deus non deserit oues suas: et mali pastores
p̄gnas debitas luent: et oues promissa perci
pient. Videamus ergo quid loquat̄ pasto
ribus seip̄os pascētib⁹: non oues: sermo
domini nemini palpans. Lac consumitis: et
lana vos tegitis: et qd̄ crassum ē interficitis:
et oues meas non pascitis. Quod infirmatū
est non confortastis: et quod egrotat non co
roborastis: et quod contribulatū est non collī
gastis: et quod errabat non reuocastis: et qd̄
perijt non inquisistis: et qd̄ forte fuit confeci
stis: Et disperse sūt oues mee: eo q̄ nō sit pa
stor. Dicunt enim pastores pascētes semet
ip̄os non oues: qui diligunt: qui negligūt.
Quid ergo diligūt? Lac cōsumitis: et lantis
vos tegitis. Apostolus dicit: Quis plantat
vineā: et de fructu ei⁹ nō sumit? Quis pascit
gregem: et de lacte gregis non sumit? Inue
nimus ergo esse lac gregis quicquid a plebe
dei tribuit̄ p̄positis ad sustentandū victum
temporalē. Inde enim loquebat̄ apostolus
cum hęc diceret que cōmemorauī. Et q̄ apo
stolus q̄q̄ eligeret manib⁹ suis laborare: et
nec ipsum lac h̄reret ab ouibus: tamē lactis
potestatē p̄cipiendi habere se dixit: et sic do
minum exposuisse: vt qui euangelii annū
ciant: de euangelio viuant. Et dicit alios
coap̄stolos suos vsos fuisse hac potestate:
nō vsurpata sed data: Plus ille fecit vt nec
quod debebat acciperet. Ipse ergo dona

Eccl. 12.

Eccl. 5.

Eccl. 34.

1. Cor. 9.

Sancti Augustini de tempore

uit et debitum: sed alius non exegit indebitum. Ille plus fecit. Fortassis enim ipsum **Luc. 10.** significabat: qui egrum cum adduceret ad stabularium dixit: Si quid amplius erogaueris: i redeundo reddam tibi. De his ergo qui non indigent lacte gregis: quid plura dicam? Misericordiores sunt: vel potius ipsi misericordie officium largius impendunt. Possunt enim: et quod possunt faciunt. Laudentur hi: neque damnentur illi. Nam et ipse apostolus qui hoc non querebat: fructuosas tamen oues esse cupiebat: non steriles sine lactis ubertate. Itaque cum esset quodam tempore in magna indigentia victus in confessione veritatis: missum est illi a fratribus unde necessitati et indigentie ministraretur. Respondit autem illis: gratias agens et dixit: Bene fecistis communicare necessitatibus **Phil. 4.** meis. Ego enim didici in quibus sum sufficiens esse. Scio et abundare: et penuriam pati. Omnia possum in eo qui me confortat. Tuleruntamen vos bene fecistis visibus meis mittere. Sed ut ostenderet in eo quod illi beneficere: quod non ipse querebat: ne inter illos esset qui seipsum pascunt non oues: non tam suę gaudet subuentum necessitati: quam illorum gaudebat securitati. Quid ergo ibi querebat? Non requiro inquit datum sed requiro fructum. Non ergo inquit ut expleat: sed ne vos inanes remaneatis. Qui ergo non possunt facere quod paulus: ut in manibus suis transigant: accipiant de lacte ouium: sustentent suam necessitatem: non hoc sibi querant tanquam commodum suum: ut ex necessitate suę pecunie videantur annunciare euangelium: sed hominibus illuminandis prebeant lucem verbi veritatis. Sint enim tanquam lucernę: sicut dictum est: Sint lumbi vestri precincti: et **Luc. 12.** lucernę ardentes: Et nemo accedit lucernam: **Matth. 5.** et ponit eam sub modio: sed super candelabrum: ut luceat omnibus qui in domo sunt: sic luceat lumen vestrum coram hominibus: ut videant bona opera vestra et glorificent patrem vestrum qui in celis est. Si ergo tibi lucerna accedere in domo: nonne adijceres oleum ne extinguere? Porro si lucerna accepto oleo non luceret: non erat plane digna que in candelabro poneretur: sed que continuo frangeretur. Unde enim vivitur: necessitatis est accipere: charitatis est prebere: Non tanquam venale sit euangelium: ut istud sit precium eius quod sumunt qui enun-

nunciant unde vivunt. Si enim sic vendunt: magnam rem vili precio vendunt. Accipiant sustentationem necessitatis a populo: mercedem dispensationis a domino. Non enim est idoneus populus reddere mercedem illis qui sibi in charitate euangelium seruiunt: non expectent illi mercedem nisi unde et ipsi salutem. Quid ergo isti increpantur: unde arguantur: qui cum lac sumerent: et lanis se tegerent: oues negligebant? Sua ergo tantum que querebant non que iesu christi. Sed quoniam diximus quid sit lac sumere: quigramus quid sit lanis se tegere. Qui prebet lac: victum prebet: qui prebet lanam bonorem prebet. Ista sunt duo que a populis quęrunt: qui semetipsos pascunt non oues. Commodum supplende necessitatis: et fauor honoris et laudis. Etenim vestimentum propterea bene intelligitur in honore: quia nuditatem tegit. Etenim unusquisque homo infirmus: et quid est quisque vobis preest: nisi quod vos estis? Carnem porrans mortalibus est: manducat: dormit: surgit: natus est: mortuus est. Si ergo cogitatis quid sit: et ipse homo est: tu tamen honorando eum velut angelum contegis quod infirmum est. Ihuismodi indumentum acceperat a bona dei plebe. Idem paulus cum diceret: Sicut angelum dei suscepistis me: testimonium vobis perhibeo: quia si fieri posset oculos vestros eruissetis: et dedissetis mihi. Sed cum tantus honor exhibitus esset: nunquid propter ipsum honorem sibi exhibitum: ne forte cum argueret negaret: et minus ipse apostolus laudaretur pepercit errantibus? Nam si hec fecisset: esset inter illos qui seipsum pascunt: non oues: diceret apud seipsum: Quid ad me pertinet? Quisque quod velit agat: victus meus saluus erit: et lac et lana satis est mihi: eat quisque quod potest. Ergo integra tibi sunt omnia: sic eat quisque quo potest: nolo te hippositum facere: unum te constituo de ipsa plebe: Si patitur unum membrum compatiantur omnia membra. Proinde ipse apostolus cum eos commemorat quales fuerint erga illum: Ne quasi oblitus eorum honorificentia videretur: et testimonium perhibet: sicut angelum dei susceperunt eum: et quod si fieri posset oculos suos vellent eruere et illi dare: Et tamen accedit ad ouem languidam: ad ouem putridam: secare vulnus: non pacere putre-

Her. C. LXV. Dñica p̄ma p̄ oc. pasche: Ser. I.

dini. Ergo inimic⁹ factus sū vobis verū
p̄dicans: Ecce ꝛ accepit de lacte ouis:
sicut paulo ante memorauimus: et indu
mentū ex lanis ouium: sed tamen oues
non neglexit. Non enim sua querebat:
sed quę iesu christi. Absit ergo vt dica
mus vobis: Eluute vt vult: securi esto
te: deus neminem perdit: tantūmodo si
dem christianam tenete: Nō perdet ille
quod redemit: non perdet pro quibus
sanguinē suum fudit. Et si spectaculis
voluteritis oblectare animos vestros:
ite: Quid mali est? Et festa ista quę cele
brant per vniuersas ciuitates in leticia
conuiuantium et publicis mensis seip
sos vt putant locūdantium: reuera ma
gis pereuntium: ite celebrate: magna
est dei misericordia: quę totum igno
scat: Coronate rosis vos anteq̄ marce
scant: in domo dei vestri quando volu
eritis cōuiuamini: implemini cibo ꝛ vi
no cū vestris. Ad hoc enim data est ista
creatura vt perfruarini. Non enim im
p̄is et paganis eam dedit deus: sed vo
bis eam dedit. Hęc si dixerimus: for
te congregabimus turbas ampliores.
Et si sunt quidam qui nos sentiant hoc
dicentes non recte sapere: paucos ostē
dimus. Qd̄ si fecerimus: nō verba dei:
non verba christi dicentes: sed nostra: ꝛ
sumus pastores nosmetipsos pascentes
non oues. Cum autem dixissem quę di
ligat isti pastores: dicā et quę negligat.
Vina enim ouium late patent. Crasse
oues perpauce sunt: id est solidę in ci
bo veritatis: vtentes pascuis bene de
munere dei. Sed mali illi pastores non
parcunt talibus. Parum est q̄ illas lan
guentes ꝛ infirmas ꝛ errantes et perdi
tas non curant: sed istas fortes et pin
gues necant quātum i ipsis est. Ille vi
uent de misericordia dei: tamē quātum
ad pastores malos attrinet occidit ma
le viuendo: malum exemplū p̄bendo.
An frustra dictum est seruo dei em̄nēti
in membris summi pastoris: Circa om̄s
teipsam bonorum operum p̄be exem
plum: et forma esto fidelis? Attendit
enim ouis etiam fortis plerūq̄ p̄posi
tū suum male viuentem: si declinet oca

los a regulis domini: et intendat in ho
minē: incipit dicere in corde suo: Si p̄
positus meus sic viuit: ego quid suꝛ qui
non faciam quod ille facit? Si fortem er
go occidit ouē: iam de ceteris quid faci
et: qui illud quod non ipse fortificaue
rat: sed forte aut robustū inuenerat ma
le viuendo interficit? Dico charitati ve
stre et si viuunt oues: ꝛ fortes sunt oues
in verbo domini: et tenent istud quod
audierunt a domino suo: Quę dicit sa
cite: quę autem faciunt: facere nolite: ta
mē qui in conspectu domini male viuit:
quātum in illo est eum a quo attenditur
occidit. Non sibi ergo blandiā: quia il
le non est mortuus: sed homicida est:
quomodo cum lasciuus homo intendit
in mulierē ad concupiscendū eam: Ecce
illa casta est: et mechus est iste. Domi
ni em̄ vera ꝛ aperta est sententia: Quis
quis viderit mulierem ad concupiscen
dum eam: iam mechatus est eā in corde
suo: Non peruenit ad illi⁹ cubiculū: ꝛ in
teriore iam suo cubili volutatur. Sic om
nis qui male viuit in conspectu eorum
quibus p̄positus est: quātum in ipso est
occidit et fortes oues. Qui ergo imita
tur p̄positum malum moritur: qui nō
imitatur viuit: tamen quātum ad illos
pertinet ambos occidit. Et qd̄ crassum
est interficitis: et oues meas non pasci
tis. Jam audistis qui diligant: audite
qui negligant. Quod infirmum est non
cōfortastis: ꝛ quod tabuit nō corrobora
stis: ꝛ quod contribulatum est: id est cō
fractum non colligastis: ꝛ quod errabat
non renocastis: ꝛ quod perijt non inqui
sistis: ꝛ quod forte fuit confecistis: id est
interfecistis ꝛ occidistis. Infirmū quipe
animū gerit ouis: quando temptatiōes
sibi profuturas non credit. Pastor enim
negligens: quando sic credit talis infir
mus: nō illi dicit: Fili accede ad seruitu
tem dei: sta in iusticia ꝛ timore: et prepa
ra animā tuam ad temptationem. Qui
autem hoc loquit: cōfortat infirmum: ꝛ
ex infirmo facit firmum: vt non eum cre
diderit prospera hui⁹ seculi sperare. Si
autem doctus fuerit sperare prospera
seculi: ipsa prosperitate corrupit: Su

Matt. 23.

Matt. 5.

Ezech. 34.

Eccl. 6.

Eccl. 1.

Sancti Augustini de tempore

peruenientibus autē aduersitatib⁹ sa-
ciaf: aut fortassis extinguit. Nō & eum
edificat sup petrā q sic edificat: sed sup
arenā. Petra aut christus ē. Lixisti aut
passiōes imitādē sūt: nō christiano deli-
tiē cōquirendē. Lōfortat infirmus cū ei
dicit: Spera quidē temptatiōes huius
seculi: sed ab omnibus eruet te domi-
nus: si ab illo non recedet retro cor tuū.
Nam ad confortandum cor tuum venit
ille pati: venit ille mori: venit ille sputis
liniri: venit spinis coronari: venit op-
probria audire: venit postremo ligno con-
figi. Omnia hęc ille pro te: tu nihil pro
illo sed pro te. Quales autem sunt qui
timeant eos ledere quibus loquuntur:
non solum non preparant ad imminen-
tes temptatiōes: sed etiā pmittunt feli-
citatē huius seculi: quā deus ipsi secu-
lo nō pmittit. Ille p̄dicat labores vsq;
in finem venturos ipi seculo: & tu vis ab
istis laboribus exceptus esse christianū:
quia qui christian⁹ est aliquid plus pas-
surus est in seculo. Etenim ait aposto-
lus: Dēs qui pie volunt in christo uiue-
re: p̄secutionē patientur: Tu dicit si vo-
lueris in christo pie uiuere: abundabūt
tibi omnia bona: et si filios non habes:
suscipies et nutries omnes. Nemo tibi
moritur: hęc est edificatio tua. Attē-
de quid facias: vbi ponas: super arenā
est quod cōstituis: venturus est imber:
influxurus est fluuius: staturus est ven-
tus: & impingent in domum istam: & ca-
det: & fiet ruina ei⁹ magna. Leua de are-
na & pone supra petrā: in christo sit quē
vis esse christianum. Attēde ad passio-
nes christi. Attēde ad illū sine vllō pec-
cato: quē non rapuit exoluentem. Attē-
de scripturam dicentem: Flagellat au-
tem omnem filium quem recipit: Et pa-
ra te flagellari: aut certe non queras re-
cipi. Flagellat autem omnē inquit filiū
quē recipit: Et tu forte exceptus a passi-
one flagellorum: exceptus a numero fi-
liorum. Ita ne inquires: flagellat omnē
filiū vt vnicū? Et vnicus ille de pa-
tris substantia natus: equalis patri in
forma dei: verbum: per quem facta sunt
omnia: non habebat vbi flagellaretur:
ad hoc carne indurus est vt sine flagello

non esset. Qui ergo flagellat vnich sine
peccato: nūquid relinquit adoptiuum
cū peccato? In adoptionē vocatos nos
esse: apostolus dicit: Adoptionem filio-
rum accepimus: vt essemus vni cogre-
des: essemus etiam hereditas. Postula
a me & dabo tibi gentes hereditatē tuā:
Exemplū nobis proposuit in passio-
bus suis. Sed ne futuris temptatio-
bus deficiat infirmus: nec falsa spe deci-
piendus: nec errore frangendus sit: dic
ei: Prepara animā tuam ad temptatio-
nē. Sed forte incipit labi: cōtremiscere:
nolle accedere: habes aliquid: Fidelis
de⁹ qui non vos sinit temptari supra q̄
ferre potestis. Illud autem promittere
et p̄dicare futuras passiones: infirmū
p̄firmare ē. Timentis aut nimis & ex hoc
deterrito cū polliceris misericordiā dei:
nō q; tēptationes deerūt: & q; nō pmittit
tēptari supra q̄ potestis ferre: fractū
colligare est. Sunt em̄ qui cum audie-
runt venturas tribulationes: armant se
magis: & quasi potum suum sicut parū
sibi eam putant fidelium medicinam:
Sed querēt martyris gloriam. Sūt alij
qui auditis futuris & necessario venien-
tib⁹ temptationib⁹: quas proprie oportet
venire christiano: quas nemo sentit
nisi qui voluerit esse vere christianus.
Imminētibus ergo sibi aliquibus: fran-
gitur & claudicat: affer consolationis al-
ligamentum: alliga quod fractum est:
Dic ne timeas: nō deerit i temptationi-
bus ille in quem credidisti: Fidelis de⁹
qui non sinit te temptari supra q̄ potes
ferre. Non hoc a me audis: Apostolus
dicit: qui etiam dicit: An vultis experi-
mentū eius accipere qui in me loquitur
christus? hoc ergo cum audis ab ipso
christo: audis & ab illo pastore qui pascit
israel. Illi enim dictū est: Potabis eos
in lachrymis in mensura. Quod enim
ait apostolus: Non sinit temptari vos
supra q̄ potestis ferre: hoc ait p̄pheta:
In mēsurā trā. Tu noli dimittere corri-
gentem: adhortantē: trementem: & con-
solantem: & sanantem. Quod infirmus
est inquit non confortastis: pastoribus
malis dicit: pastorib⁹ falsis: pastoribus
sua quęrentibus: non quę iesu christi: ex

Ser. C. LXV. Dñica p̄ma p̄ oc. pasche: Ser. I

comodo lactis et lanę gaudētibz: oues omnino non curantibus. Et quod male habuit nō corroborastis: aut infirmū: id est non firmum. Nam dicunt infirmi etiam egrotantes: sed inter infirmum et egrotum: id est male habentem: hoc mihi videt interesse. Etenim ista fratres quę distingere vtrūq; conamur: forte et nos possumus maiore diligētia melius distinguere: et alius peritior vel lumine corpis plenior: interi ne fraudemī quātum ad verba attinet scripturę qđ sentio loquor. Infirmo ne accidat temptatio et cum frangat: timendum est. Languens autē iam cupiditate aliqua egrotat: cupiditate aliqua impeditur ab intranda via dei: a subeundo iugo christi. Attendite illos homines volētes bene viuere: iam statuētes bene viuere: et minus idoneos mala pati sicut parati sūt bona facere. Pertinet autē ad christianam firmitatem non solum operari quę bona sunt: sed et tolerare quę mala sūt. Qui ergo videt feruere in operibz bonis: sed imminentes passiones tolerare nolle: aut non posse: infirmi sunt. Qui nō aliq; cupiditate mala amatores mūdi ab ipsis bonis operibus reuocantur: languidi et egroti facent: quippe in ipso languore tanq; sine vllis viribus nihil boni possunt operari. Talis in anima paralyticus ille fuit quem cum domino inferre non possent qui eum portabant: tectum aperuerunt et deposuerūt: id est tanq; si in anima hoc velis facere vt tectum aperias: et deponas ad dominum animā paralyticā: dissolutam omnibus membris: et vacantem ab omni opere bono: grauata vtiq; peccatis suis: et languentem morbo cupiditatis suę. Si ergo dissoluta sunt membra omnia: et est paralyticus interior: vt peruenias ad medicum. (forte enim latet medicus: hoc est iste verus intellectus in scripturis occultus) est aperire tectum et deponere paralyticum. Qđ qui nō faciunt: et facere negligunt: audistis quę audiunt: Quod male habuit nō corroborastis: et quod cōtribulatum est non colligastis: iam hinc diximus. Fractus enim erat terrore temptationis. Accidit aliquid

unde quod fractum est colligetur consolatione illa: Fidelis deus qđ nō vos sinit temptari supra qđ potestis ferre: sed faciet cum temptatione etiam exitum vt possitis sustinere. Et quod errabat non reuocastis: Ecce vnde inter hereticos piclitamur. Et quod errabat non reuocastis: et quod perijt non inquistis. Hinc inter manus latronum: et dentes luporum furentium vtrūq; versamur. Et p̄ his periculis nostris vt oretis oramus. Et cōtumaces oues quia querunt errantes: alienas sese a nobis dicūt: errore suo et pditione sua dicunt: quid vos vultis? quid vos queritis? quasi nō ipsa causa sit vt querere eos velim. Et quare querim? Quia errant et pereunt. Si in errore inquit sum: si in interitu: quid me vis? quid me queris? Quid in errore es? Reuocare volo: qđ peristi: inuenire volo. Sic volo errare: sic volo p̄ire. Sic vis errare: sic vis perire: quanto melius ego nolo: Proius audeo dicē: Importunus sum. Audio enim dicentem apostolum: Prędica verbuz: in sta oportune importune. Quibz oportune? quibz importune? Oportune vtiq; volentibus: importune nolentibus. Proius audeo dicere: tu vis errare: tu vis perire: ego nolo. Non vult postremo ille qui me terret. Si voluero: vide quid dicat: vide quid increpet: Quod errabat non reuocastis: et quod perijt nō inquistis. Te magis timebo qđ ipm. Oportet nos omnes exhiberi ante tribunal christi. Nō te timeo: non es potes euertere tribunal christi. Reuocabo errantem: requiram pditum. Et si me lanient inquirentē vepres siluaz: p̄ oia angusta me coartabo: oēs sepes excutiā quantū mihi viriū dñs terrenus donat: oia peragrabō: reuocabo errantē: requirā peuntē: timeo negligentē: etiā qđ forte ē occidā. Vide est qđ sequit: Et qđ forte fuit periclitif. Si neglexero errantē atq; peuntē: et eū qui fortis est delectauit errare atq; perire. Lupio lucra exteriora: sed timeo plus damna interiora. Si indifferentes habuero errorem tuū: attendit qui fortis est: putat ire in h̄resim quando aliquid cōmode seculo reluxerit vnde imi

Darci. 2.

Eccl. 54.

1. Cor. 10.

Ca. 2.

1. Tim. 2. 4.

Eccl. 34.

1. Cor. 9.

Eccl. 34.

Santi Augustini de tempore

tetur: statim mihi dicit fortis ille periturus: cur te perditū nō requiro: et via hac deus est: quid interest? homines inter se litigantes hoc fecerunt: vbi cūq; colendus est deus. Si forte illi dixerit aliquis donatista: non tibi do filiam meam nisi fueris de parte mea: Ille opus est vt attendat et dicat: si nihil mali esset esse de parte eorum: non contra illos dicerent tanta pastores nostri: pro illorum errore satagerent. Si ergo cessemus et taceam: contraria locuturus est: vtiq; si malū esset esse i parte donati loquerent cōtra: redarguerēt eos: satagerēt lucrari illos: si errant reuocarent illos. Non frustra ergo cum iam dixisset superius: Quod crassum est interfecistis: Ipsa est enim repetita sententia: nisi ex his que supra dixit nata eēt: Quod errabat non reuocastis: et quod perijt non requisistis: et hoc faciendo quod forte est interfecistis. Proinde audi quid sequitur de ista negligentia malorum: imo falsorum pastorum: Et cum disperse sunt oues mee: eo qd nō sit pastor: et facte sunt in comesturā omnib; bestiis agri: Furant lupi insidiantes: rapiunt leones frementes: cum oues non hērent pastori. Nam presens est pastor: sed male agentibus non est pastor: et in herent pastoribus nō pastribus: seipos nō oues pascentibus: et letalis error: cōsequit. Sunt in bestias depredātes se: et de eorum morte satari cupientes. Tales em̄ sunt omnes qd gaudent de erroribus alienis: bestie sunt pastre moilibus disperfarum. Et disperse sunt: et errauerunt oues mee in omnem montē: et in omnē collem altum. Etiam montibus et collibus: tumor terrenus et supbia seculi extulit. Supbia donati fecit sibi partē subsequētē cū parmenian^o illi cōfirmauit errorē. Ille mons est: ille collis est. Sic oīs cuiuslibet auctor erroris terrena elatiōe intumescēs: promittit ouib; requiē: bona pascua: et aliquādo inueniunt ibi oues pascua de pluuia dīci: non de duricia montis. Habent em̄ et ipsi scripturas: habent sacramenta: non sunt ista montium: sed cum inueniuntur in montibus: male remanent in

montibus. Errando enim in montibus et in collibus deserēdo gregem: deserūt vnitatem: deserūt vnitates cohortes contra leones et lupos. Inde ergo reuocet deus ipse: Reuocet modo: audietis ipsū reuocantem. Errauerunt inquit oues mee in omnē montem: et in omnem collem altum: hoc est i omnē tumorem terre. Sunt enim et montes boni. Leuaui oculos meos in montes vnde veniet auxilium mihi. Et vide: qd non tibi a montibus spes est. Auxilium inquit meuz a domino: qui fecit celum et terram. Noli putare iniuriam facere te montibus sanctis: quando dixeris: Auxilium meum non in montibus: sed a domino qui fecit celum et terrā. Ipsi montes hęc tibi clamant. Audis in vobis sacramentum fieri: vt vnusquisq; vestrum dicat: Ego sum pauli: ego apollo: ego cephe: ego autem christi. Leua oculos in istū montem: remaneas. Audi enim quid sequatur: Nunquid paulus crucifixus est pro vobis? Ergo postea qd leuaueris oculos in mōtes: vnde venit auxilium tibi: id est in auctorem scripturarum diuinarum: Attende omnibus medullis suis: omnibus ossibus clamantem: Domine quis similis tibi: vt securus sine vlla iniuria montium dicas: Auxilium meum a domino qui fecit celum et terram: Nō solum tunc tibi non succensere montes: sed tunc amabūt: tunc magis fauebūt. Si in ipsis spem tuā posueris: cōtribubunt. Angel^o multa diuina et mira ostēdens homini ab homine adorabatur: tanq; leuantem oculos in montem: ait ille se reuocans ad dominum: Noli inquit facere: illum adora. Nam ego seruus tuus sum et fratrum tuorum. In omnem montem: et in omnē collem: et in omnem faciem terre lucēt: Ipsi amant: ipsi diligunt: volunt mori vt abscondatur vita ipsorum in christo super omnē faciem terre et dilectionē terrenorū. Et quia errantes oues sunt super omnē faciem terre: sed tamen heretici per totā faciem terre: alij hic: alij ibi: nusq; tamē desunt: ipsi nō nouerūt. Alia secta i africa: alia hęresis in oriēte: alia in egypto:

2.9.
Esccb. 34.

Ps. 124.

1. Cor. 1.

Ps. 136.

Ps. 130.

Spec. 1.

Ber. C. LXV. Dñica p̄ma p̄ oc. pasche: Ber. I.

alia i mesopotamia. Verbi gratia: Diuersis locis sunt diuersi: sed vna mater superbia omnes genuit: sicut vna mater nostra catholica omnes christianos fideles toto orbe diffusos. Nō ergo mirum si superbia parit dissensionem: charitas vnionem: tamē ipsa catholica mat et ipse pastor: in ea vbiq̄ querit errantes: confortat infirmos: curat languidos: alligat contractos: alios ab istis: alios ab illis nō se inuicem scientibus. Sed tamē illa om̄s nouit: q̄a cū om̄ibus fusa est. Verbi gratia: Est in africa pars donati: Eunomiani non sunt in africa: sed cum parte donati est hic catholica. Sunt in oriente eunomiani: ibi autē non est pars donati: sed ibi est catholica. Illa sic est tanq̄ vitis crescendo vbiq̄ diffusa: illic sunt tanq̄ sarmenta in utilia agricolę falce p̄cisa merito sterilitatis suę: vt vitis putaretur: non amputaret. Sarmenta ergo illa vbi p̄cisa sunt: ibi remanserūt. Vitis autem crescens in omnia: et sarmenta sua nouit: que in illa manserūt: et iuxta se que de illa p̄cisa sunt. Inde tamen reuocat errantes: quia et de ramis fractis dicit apostolus: Potens est enim deus iterum inserere illos: siue dicas oues errantes a grege: siue dicas ligna p̄cisa de vite: nec ad reuocandas oues: nec rursus inserenda ligna minus idoneus est deus: quia ille summus pastor: ille verus agricola: et in omnem faciem terrę dispersę sunt: et nō fuit qui requireret: sed in malis illis pastoribus non fuit homo q̄ requireret. Propterea pastores audite verbum domini: Quia ego dicit dominus deus. Videte vnde cepit: tanq̄ iuratio est dei testificatio vitę. Quia ego dicit dominus: mortui sunt pastores: sed secure sunt oues. Vixit dominus. Quia ego dicit dominus deus: quia autē pastores mortui sūt querentes non que iesu christi. Erunt ergo et inuenient pastores: non que sua sunt querentes sed iesu christi. Erunt plane et inuenientur plane: nec deerunt: nec defuerunt. Videmus ergo quid dicat dominus qui se dicit viuere: Utrum dicat ablaturum se oues a pastoribus malis pascantibus seip̄os nō oues: et daturum se eas pastoribus bonis pascantibus oues nō se. Quia ego dicit dominus deus: quia pro eo q̄ factę sunt oues meę in comesturā omnibus bestiis campi: eo q̄ non esset pastor: Rursus pastorem di-

cit et paulo ante: et nūc non ait: s̄ ex eo q̄ non sint pastores. Quibus enim talibus male errantibus: male pereuntibus non est pastor: et si p̄sens ē pastor: et si p̄sens sit pastor: q̄ et cū p̄sens sit lux. Et nō q̄sierunt pastores oues meas: et paucis pastores seip̄os: oues autē meas non paucis: Propter istud pastores: audite verbū domini. Hec dicit dominus deus: Ecce ego super pastores: et inquiram oues meas de manibus eorū. Inquireret mortem eorum. Dicit enim alio modo p̄ eundem prophetam: Fili hominis speculatorem dedi te domui israel: et audies ex ore meo sermones: et p̄monstrabis eis ex me in eo cū dixerō peccatori: Aborte morteris: et non fuerit locutus vt caueat impius a via sua: ille facinorosus in suo facinore morietur: sanguinem autem eius de manu tua requiram. Tu autem si p̄nunciaueris facinorosam eius vt auertat ab ea: et non fuerit auersus a via sua: ille in facinore suo morietur: tu animā tuam liberabis. Quid est fratres? Videtis q̄ sit tacere periculosum: Abortur ille et recte morietur in impietate sua: et peccato suo morietur. Negligentia enim eius occidit eum. Nam pastorem inueniet viuente: quia ait: Quia ego dicit dominus deus: sed cum fuerit negligens non admonente illo qui ad hoc est prepositus et speculator vt admo- neat: et ille iuste morietur: et iste iuste damnat. Si autē dixeris inquit impio: morte morieris: cui ego fuero gladium cōminatus: et ille neglexerit vitare iminentem gladium: et venerit gladius et interfecerit eum: ille peccato suo morietur: tu autem animam tuam liberaisti. Propter hoc ad nos quidez pertinet non tacere. Ad vos autem et si non taceamus: de scripturis sanctis verba pastoris audite. Videmus ergo: quia sic proposueram: vtrum auferat oues a pastoribus malis. Hoc enim dicit dominus: Ecce ego ip̄e super pastores: et inquiram oues meas de manibus eorū: et auertam ab eis vt non pascant oues meas: nec pascant amplius pastores semetip̄os: Quę dicunt facite: que faciunt facere nolite: tanq̄ diceret: mea dicunt: sua faciunt. Si diceret: facite securi q̄ faciunt: ipsos damnabo male viuentes: vobis autē parca qui secuti estis prepositos vestros. Si hoc diceret: dederat malis pastoribus pascantibus nō oues: sed se. Sed quoniā terret nō

Ezech. 3. et 33.

R

Ca. 11.

Ezech. 34.

Matt. 23.

Ezech. 34.

Sancti Augustini de tempore

solum cecum ducētem sed cecum sequētem.
Nec enim ait: Ledit in foueam ducens: et
non cadit sequens: sed cecus cecum ducens
ambo in foueam cadunt. Admonuit oues et
ait: Quae faciunt facere nolite. Cum enim non
faciatis quae faciunt mali pastores: non vos
ipsi pascunt. Cum autem facitis quae dicunt:
ego vos pasco: Abscisa dicunt enim et non faciunt.
Securi inquit sequimur episcopos nostros.
Dicunt hoc sepe heretici quando veritate ma-
nifestissima conuincunt: nonne oues sumus?
Illi de nobis reddent rationem: reddent pla-
ne mala de morte nostra: de morte eius ma-
ligna reddit malus pastor malam rationem.
Nihilquid ideo uiuit ouis: quia designat pel-
lis ipsius? Increpatur pastor quia neglexit
ouem errantem: et propterea in fauces lupi ir-
ruit ut deuoraret. Quid illi prodest: quia affert
pellem signatam? Paterfamilias vitam eius
inquit. Sed ecce malus pastor attulit pel-
lem: reddat de pelle rationem: vere menti-
turus est. Videbit desuper qui postea iudi-
cat: cui verba: ille facta numerat: cogitatio-
nes inspicit: Reddat pastor malus rationem
pellis ouis mortuae: Lamam ei verba tua et
sequi noluit: dedi opera ut a grege non aber-
raret: et non obtemperauit: plane si hoc dicat:
et verum dicat: Nouit autem ille utrum verum
dicat: reddat bonam rationem de oue ma-
la. Si autem inspicit deus quia neglexit erran-
tem: quia non quaesuit pereuntem: Quid prodest
quod inuenit pellem quam referret: ipsam re-
uocaret ne pellem mortuae demonstraret. Si
ergo non bonam rationem reddit: quia non
quaesuit errantem: qualem facit qui fecit er-
rantem? Hoc est quod dico: Si in catholica con-
stitutus episcopus non bonam rationem red-
dit de oue: si non quaesierit errantem de gre-
ge dei: qualem rationem redditurus est hereti-
cus: qui non solum non reuocabit ab errore: sed
etiam compulsi in errorem? Sed videamus ut
dixi: quomodo reuocet deus oues a pastori-
bus malis: Jam commemorauimus: Quae dicunt fa-
cite: quae autem faciunt facere nolite. Et non
ipsi vos pascunt sed deus: quia velint nolint
pastores ut pueniant ad lac et lanam: verba
dei dicturi sunt. Qui praedicat non furandam
furaris: dicit Apulus ad eos qui bona dicunt:
et mala faciunt. Tu audi praedicantem ne fure-
ris: quia fieri non potest de spinis legere uiam.
Et rursus dixisti mihi: quae quaecumque quae di-

cunt facite: quae autem faciunt facere nolite:
Quomodo vis de spinis me colligere uiam
verbi? Cui respondebit: Non est illa uia spi-
narum: sed aliquando increpans sarmentum
implicat se in sepe: et pendet uia inter densa
spinarum: sed non surgit de radice spinarum.
Tu si esurieris et aliud non habes nisi sumas:
caute manum mitte ne lacereris a spinis: id est
ne facta imiteris malorum: et lege uiam inter
spinas pendente: sed de uite nascente. At-
tende: ueniet botri alimentum: spinis seruat
ignem tormentorum. Extraham inquit oues meas
de manibus eorum: et non erunt eis adhuc in
cibus. Hoc et in psalmo dicit: Nonne cognoscet
omnes qui operantur iniquitatem: qui deuorant
populum meum ut cibum panis? Et non erunt
eis adhuc in cibus. Quonia haec dicit dominus
deus: Ecce ego ipse abstuli a malis pastori-
bus oues: monendo ut dixi: ne quod faciunt ma-
li pastores faciant incaute negligentes oues.
Et quid ait: cui dat quod illis abstulit: forte
bonis pastoribus? Non hoc sequetur. Et quod di-
cemus fratres: nonne sunt pastores boni? Non
ne alio loco scripturarum dicit: Et constituam
eis pastores secundum cor meum: et pascent eas de
disciplina? Quomodo ergo oues quas ma-
lis pastoribus tollit: non dat bonis: si tanquam
omnino nullae remanserint boni? Dicit: Ego
pascam? Petro dixerat: Pasce oues meas.
Quid ergo faciemus: cum petro commendant
oues? Non ibi dixit dominus: Ego pascam
oues meas: non tu: Sed petre amas: pasce
oues meas: an forte quia modo non inuenit
petrus? Jam enim assumptus est in requiem
apostolorum et martyrum: non est cui dicat se-
curus dominus ouium: Pasce oues meas: et
quodammodo quasi necessitate descendit ad
officium pascendi oues suas: non habens qui
bus commendet nec tamen deserens. Hoc enim
uidetur sequi. Hoc enim dicit dominus deus:
Ecce ego ipse: cui dicebamus: Qui pascis israel
intende: quod deducis tanquam ouem ioseph popu-
lum in egypto constitutum: Jam diffusus in gen-
tibus israel: ipse est ioseph. Hostis enim qui mi-
grauit ioseph in egyptum: uendentibus fratri-
bus. Factum est: uendidit christum iudei sine
causa: et inter apostolos ipse iudas venditor
fuit. Lepit esse christus in gentibus: ibi ho-
noratus est: ibi creuit populus eius: non cum
deserit pastor eius. Exiit inquit potentiam
tuam et ueni: ut saluos facias nos: Plane

Ser. C. LXV. Dñica p̄ma p̄ oc. pasche: Ser. I.

facit et faciet. Ait enim: Ecce ego ipse inquiram oves meas: et visitabo eas sicut visitat pastor gregem suum. Non curaverunt mali pastores. Non enim suo sanguine redimerunt. Sicut visitat inquit pastor gregem suum in die. In qua enim die? Lū fuerit nimbis et nubis: id est in pluvia et nebula. Pluvia et nebula error seculi huius: caligo magna surgens de cupiditate hominum: et nebula cōterens terram: Et difficile est ut non errent oves ex ista nebula: sed pastor non deserit eas: inquit eas: penetrat nebulam oculis acutissimis: non impedit caligine nubium: videt vndiq; errantem reuocat: tñ fiat qđ in euangelio: Quę sunt oves meę: audiunt vocē meā: et sequunt me. In medio ouium dispersarū: sic inquiram oves meas: et educam eas ab omni loco quo dispersę sunt. Illic in die nubis et nimbis quando difficile est eas inueniri. Tūc ego inueniam: crassa nebula est: pinguis nimb⁹ ē. Oculos est ei⁹ nihil later. Et educam eas de gentibus: et colligam eas de regionib⁹: et inducam eas in terram earum: et pascam eas super montes earum. Constituit mōtes israel: auctores scripturarū diuinarum: Ibi pascite ut secure pascatis: quicquid inde audierit: hoc vobis bene sapiat: quicquid extra est: respuite ne erretis in nebula. Audite vocem pastoris: Colligite vos ad montes scripture sanctę. Ibi sunt delicti cordis vestri: ibi nihil venenosum: nihil alienum: vberima pascua est: vos tñ sane venite: sane pascimi. In mōtib⁹ israel et in riuis et in omni habitatione terrę. A montib⁹ est quos ostendimus: manauerūt riuus p̄dicatiōnis euangelicę: cum in omnē terram exiuit sonus eorum: Et facta est omnis habitatio terrę ad pascēdas oves læta atq; secūda. In pascuis bonis pascam eas: et in mōtib⁹ israel erunt stabula. Erunt illic: hoc est vbi requiescant: vbi discant. Verum est: manifestum est: non fallimur. In gloria dei requiescent tanq; in stabulis et dormient: hoc est: requiescent in delictis bonis: et in pascua pingui pascant super montes israel. Jam dixi: mōtes israel: montes bonos quo leuamus oculos: ut inde nobis veniat auxilium nostrū a domino qui fecit cęlum et terram: Ideo ne vel in mōtib⁹ bonis esset spes nostra: cum dixisset: Pascam oves meas super mōtes israel: Rursus ne in spem poneret in montibus:

subiecit statim: Ego pascam oves meas. Leua oculos tuos in montes: vnde veniet auxilium tibi. Sed attende dicentem: Ego pascam. Auxilium enim tuum a deo: qui fecit cęlum et terram. Ego requiescere faciam eas dicit domin⁹ deus. Sed ut requiescere faciat: primo curauit: posterius dicit: hic est dominus deus. Primo quod perierat requirā: qđ errauit reuocabo: et qđ imminutū est colligabo: et qđ exanime est confortabo: et qđ pingue est custodiam. Quod non faciebant mali pastores seiplos pascentes non oves. Non ait dominus: Constituam alios bonos pastores qui faciant hoc: sed ego inquit pascam oves meas: nulli cōmittā: Securi vos fratres: secure vos oves: Nobis videt timēdum: quas idem pastor bon⁹ claudit sic: Et pascam eas cum iudicio. Uide quia solus pascit cum iudicio. Quis enim homo iudicat de boie? Temerarijs iudicijs plena sunt omnia: De quo desperauim⁹ subito cōuertitur et fit optim⁹: De quo multū p̄sumpsimus: subito desicit et fit pessimus. Rectior noster certus est: nec amor noster certus est. Quid sit hodie quisq; homo: vix nouit ipse homo: tamen utiq; ipse quod hodie quid aut oves: nec aut ipse pascit. Ergo cum iudicio dispertientis propria proprijs: hec istis: illa illis: debita eis quibus debet hoc aut illud. Nouit enim quid agat: cum iudicio pascit: quos iudicatus redemit. Pascit ergo ipse cum iudicio. In p̄pheta enim hieremia ait: Clamauit quidem perdis: cōgregauit quę nō peperit: faciens diuitias suas nō cum iudicio. Pascit iste pastor cum iudicio: Quare ille sine iudicio? Quia cōgregauit quę nō peperit. Quare iste cum iudicio? quia fouet qđ peperit. De pastore tamē bono loquit. Pastores boni aut non sunt: aut latent. Si enim non sunt: quid agimus? Si latēt: qđ de eis taceat? Perdis quidem illa a quibusdā maioribus: et ante nos scripturas tractatibus diabol⁹ intellectus est: congregans quę non peperit. Non enim ille creator: sed deceptor est: faciens diuitias suas non cum iudicio. Non enim ad eū pertinet qđ isto aut illo modo erret: oēs errantes vult quibuslibet erroribus: qđ diuersę sunt hereses: qđ diuersi errores. Ille enim in omnibus vult errare homines: Non dicit diabolus donatistę sint: non sint arriani: siue illic

Ezech. 34

Ca. 14

Dier. 17

Sancti Augustini de tempore

Et sine iudicio ad eum pertinet congregantem sine iudicio. Idola inquit adoret: meus est: iudeorum suppositione remaneat: meus est: deserta unitate in illam vel in illam heresim pergat: meus est. Congregat ergo sine iudicio faciens diuitias suas. Sed quid faciens sequat in dimidio dierum eius? derelinquet eas: et in nouissimis suis erit inspiens. Venit ille congregans oues suas in dimidio dierum eius: postquam sperabat: antequam putabat derelinquet eas: et erit inspiens in nouissimis eius. Quare in primis suis sapiens erat: ut in nouissimis suis sit inspiens? Audite fratres: dicis aliquando in scripturis sapientia per stulticia abusione verbi: non proprietate. Unde enim dicis: Ubi sapiens: ubi scriba: ubi conquisitor huius seculi? Nonne stulticiam fecit deus sapientiam huius mundi? Et iste perdidit: id est oraco: id est tanquam sapiens erat: et non adam per eum deceptus? Utrum dicere putas est bonum consilium dare existimatus est contra deum creditus est. Quod non dicis sapientia abusione verbi et in malo consuetudine quidem scripturarum veltrari? Nam quemadmodum loquuntur auctores mundi: quid ad nos? habes in eodem libro: Erat ibi serpens sapientior omnibus bestiis: astutus et acutus ad decipiendum agnoscitur: non postea ei creditur. Et dicis ei: Renunciamus tibi: sufficiat quod incautos primo decepisti. Ergo ita erit in nouissimis suis inspiens: qui congregauit quem non peperit: et fecit diuitias suas non cum iudicio: pascit contra illum redemptor: noster cum iudicio. Et existat aliquis hereticus: et si non frater diaboli: certe adiutor et filius: et ipsum dixerim perdicem contentiosum animal: hoc est anima ut aucupes norunt etiam contendendi studio capiunt. Contendunt isti contra veritatem: et contendere ex quo se diuisere modo dicunt: contendere volumus: quia iam capti sunt nolo contendere. Quod capte aliquando tu eras qui primis temporibus seditionis tue traditores arguebas: innocentes damnabas: iudicio imperatoris: iudicio episcoporum non consentiebas victus: toties appellabas apud ipsum: in patre studiosissime litigabas: congregabas quem non peperisti. Ubi est nunc ceruix tua: ubi lingua tua: ubi filius tuus? Certe in nouissimis tuis factus es inspiens: paupisti sine iudicio. Non enim verum vis vel de errore tuo:

vel de veritate iudicare: pascit contra christus cum iudicio: discernit oues suas ab ouibus non suis. Quae sunt oues meae inquit: audiunt vocem meam: et sequuntur me. Hac inuenio omnes pastores bonos in vno pastore. Non enim vere pastores boni desunt: sed in vno sunt: multi sunt: qui diuisi sunt. Hic vnus predicatur: quia vnitas commendatur. Neque enim vere modo ideo tacent pastores et dicuntur pastores: quia non inuenit dominus cui commendet oues suas: Tunc autem ideo commendauit: quia petrum inuenit: imo deo et in ipso petro unitatem commendauit. Multi erant apostoli: et vni dicis: Pasce oues meas. Absit ut desint modo boni pastores: absit a nobis ut desint: absit a misericordia ipsius ut non eos gignat atque constituat: Utique si sunt bonae oues: sunt et boni pastores. Nam de bonis ouibus sunt boni pastores: sed omnes boni pastores in vno sunt. Tunc illi pascent. Christus pascit. Non enim vocem suam dicunt amici sponsi: sed gaudio gaudent propter vocem sponsi. Ideo ergo ipse pascat cum ipsi pascent. Et dicit: Ego pasco: quia in illis vox ipsius: in illis charitas ipsius. Nam et ipsum petrum cui commendauit oues suas: quasi alter alteri vnum secum facere volebat: et sic ei oues commendaret ut esset ille caput: ille figuram corporis portaret: id est ecclesiam: Et tanquam sponsus et sponsa essent duo in carne vna. Proinde ut oues commendaret: quid illi prius dicit: ne illi tanquam alteri commendaret? Petre amas me. Et respondit: Amo. Et iterum: Amas me. Et respondit: Amo. Et tertio: Amas me. Et respondit: Amo: confirmat charitatem ut consolidet unitatem. Ipse ergo pascit vnus in his: et hi in vno: et taceatur de pastoribus. Sed non taceatur de illis ouibus. Gloriantur pastores: sed qui gloriantur in domino gloriantur: hoc est in christo pasceret: et cum christo pasceret: propter christum non pasceret: neque vota impia pastorum tanquam ista futura mala tempora propheta predicaret: dixit: Ego pasco: non habeo cui commendem: etiam cum ipse petrus erat: et cum adhuc ipsi apostoli erant in hac carne et in hac vita: tunc ait ille vnus in quo deo omnes vnus: habeo alias oues: quem non sunt de hoc ouili: oportet me et has adducere: ut vnus sit grex: et vnus sit pastor. Sint ergo omnes in pastore vno: et audiant

Ber. C. LXV. Dñica p̄ma p̄ oc. pasche: Ber. I.

vocem pastoris vnam: quā audiant oues: et sequant̄ pastorem suum: non illum aut illū: sed vnum. Et omnes in illo vnam vocem dicant: diuersas voces non habeāt. Obsecro vos fratres vt idipsum dicatis oēs: et non sint in vobis scismata. Hanc vocem liquatā ab omni scismate: purgatam ab omni heresi audiant oues: et sequant̄ pastorem suum dicentem: Quę sunt oues meę: meā vocem audiunt et sequunt̄ me. Nam vis nosse hereticę q̄ non habes vocem pastoris: et periculose te sequat̄ ouis: tectū indumento ouiuū et int̄ lupum rapacem: audiat vocem tuam. Uideamus an christi ecclesiam querit infirma ouis a grege aberrans: nesciēs vbi sit grex: querit quo se aggreget: quo intret edem: vocem audiamus an christi sit: Audiam⁹ vtrū agni sit an perditis. Quis dei gregem suum querit: puta ouem de oriente venisse in africam: querit gregē suum: incurrit in te: in basilicam tuā intrare vult: cōmoueris ignota facie: vel tu vel minister tuus stans vel sedens ad ostium: interrogat ouem querentē gregem suum: immo gregem dei cum grege suo intrare vult: ibi cum esse putat. Queris paganus sit an christian⁹? Respondit: Christianus. Quis est enim dei. Queris ne forte cathecumin⁹ sit et irruat in sacramētis? Respondit: Fidelis. Queris cuius cōmunitōis sit? Respondit: Catholicus: christianus. Si fidelem catholicū reprobas: tenes: ita vō p̄ iicere proba: a te reprobatus christo probat̄. Utinam et illi qui sunt apud te cognoscant te: et in dimidio dierū derelinquēt te. Quidam fratres nostri hesternō die ierunt ad basilicam eorum: et si ad malos fratres: tamen ad fratres. Attēdite fratres mei quid intersit inter fiduciam veritatis et timorē falsitatis. Quando aliquos eorum in hoc populo agnoscitis: quomodo gaudetis: quia in vobis ille est qui querit quod perierat? Suggeretur aliquando nobis vt vos audiat et discat: audiet et irridebit: audiat et irrideat. Aliquando sapiet: aliquādo cognoscet: aliquando relinquitur populo suo: remanet in corde suo: Renūciat errori suo: gratias agit deo suo. Illi autē qd̄? Qui estis? Christiani sumus. Nō: sed exploratores. Et illi: Catholici sumus: conati sunt iniuriare meliori cōsilio: Pēnitent̄ eos: atq; vtinā sic peniteat: et ibi remanere pēnituit eos qui ingressi sunt iniuriare: tamē quos p̄iecerunt christianos:

fideles: catholicos: quos tenuerunt nolo dicere: quos proiecerunt video: quos tenuerūt christi dicant. Dicant ergo vocem suam: videamus an christi sit vox: an pastoris sit vox quā sequant̄ oues: siue p̄ bonū sit vox ista: siue per malum hominē: vtrum sit vox attendamus. Querit infirmus ecclesiam: Tu quid dices? Partis donati estis. Ecclesia: Ego vocem pastoris inquirō: lege mihi hoc de propheta: lege mihi de psalmo: recita mihi de Esaia: de lege: de euangelio recita: recita de apostolo. Inde ego recito ecclesiam toto orbe diffusam: et dominū dicentē: Quę sunt oues meę: vocem meam audiunt et sequuntur me. Quę ē vox pastoris? Et p̄dicatur in nomie eius pēnitentiam et remissionem peccatorū: per omnes gentes incipiētib⁹ ab hierusalē. Ecce vox pastoris: agnoscis eā et sequeris si ouis es: Sed illi codices tradiderūt: ac illi tibus idolis posuerunt. Et ille: Quid ad me de illo et illo? Si fecerūt: nō sunt pastores. Tu vocem pastoris edicito: quia nec de illis vocē pastoris annūcias: tu accusas: nō euāgelis tu accusas: nō p̄phetā: nō ap̄tm. De illo credo: alij nō credo. Sed acta p̄fers: acta p̄fero: Lredam⁹ tuis: crede et tu meis. Non credo tuis: noli credere meis. Auferant chartę hūanę: sonēt voces diuig. Ede mihi vnā scripturę vocē pro parte donati. Audi innumerabiles p̄ orbe terrarum: quis eas enumerat? Quis eas terminat? Tamen vt pauca cōmitemur: legem attende: primū dei testamētū. In semie tuo benedicent̄ omnes gentes. Et in psalmo: Postula a me et dabo tibi gētes hereditatē tuam: et possessionem tuam terminos terrę. Cōmemorabunt et conuertent̄ ad dominū vniuersi fines terrę. Et adorabunt eum in conspectu eius vniuersę patrię gentiū: Quia ipse est regnū et ipse dominabit̄ gentium. Cantate dño canticū nouū: cantate domino ois terra. Et adorabūt eū omnes reges terrę: omnes gentes seruiēt illi. Quis enumerare sufficiat? Prope omis pagina nihil aliud sonat q̄ christi ecclesiā toto orbe diffusam: Sine aliquo dubio p̄tura fuisse dicūt: P̄tura p̄dicta est tot testimonijs mansurata: Hec vna vox ista p̄ legem: per p̄phetas: p̄ cantica: p̄ apostolos est. Hec em̄ illi verū dicere sine verbo dei potūtere qd̄ ē christ⁹. Audi vocē verbi: miratus fidē L. turionis: Amē inquit dico vobis: nō inueni tantā fidem istā

R

Eccl. 17.

Job. 10.

Luc. 24.

Eccl. 22.

Ps. 2.

Ps. 21.

Ps. 97.

Ps. 74.

Matth. 23.

Sancti Augustini de tempore

Israel. Propterea dico vobis: quia multi ab oriente et occidente venient. Ecce ecclesia christi: ecce grex christi. Tu vide si vis esse? Non enim te latet grex qui vbiq; est: non habebis quid respondeas iudicio tuo: quæ non vis esse pastorem tuum: non habebis inq; quid respondeas iudicio tuo. Rescivi: non vidi: non audiui. Quid est quod non scisti? Nec est qui se abscondat a calore eius. Quid est quod non vidisti? Uiderit omnes fines terre salutare dei nostri. Quid est quod non audisti? In omnem terram exiit sonus eorum: et in fines orbis terre verba eorum. Sed recte nobis. Quare vox christi: vox pastoris quæ oues audiant et sequantur? Non inuenitis quid dicatis: vocem pastoris non habetis: Audite et sequimini. Dimitte vocem lupi: sequimini vocem pastoris.

Ca. 18. **S.** Damus inquit audiamus. Damus et nos vocem pastoris. Audiamus: In canticis inveniunt canticorum: loquitur sponsa ad sponsum: ecclesia ad christum. Rouim⁹ cantica canticorum: sancta cantica: amatoria cantica: sancti amoris: sanctæ charitatis: sanctæ dulcedinis. Plane volo inde audire vocem pastoris: vocem dulcissimi sponsi ecclesie. Si aliquid habes: audiam⁹. Sponsa inquit dicit ad sponsum: Annuncia mihi quæ dilexit omnia mea: vbi pascis: vbi cubas. Et ille inquit respondit: in meridie. Manifesta tibi testimonia proferebatur quæ admodum interpretareris. Postula a me et dabo tibi gentes hereditatem tuam: et possessionem tuam terminos terre. Commemorabunt et conuertentur ad dominum vniuersi fines terre. Quid est quod mihi de canticis canticorum profers: quod forte non intelligis? Etenim illa cantica enigmata sunt: paucis intelligentibus nota sunt: paucis pulsantibus aperiuntur. Tenebatur: accipe aperta: ut merito tibi panduntur abscondita. Quomodo eris penetrator obscurorum: contemptor manifestorum? Ecce tibi ut possumus fratres hæc verba discutiam⁹. Aderit deus ut videatis ibi sanum intellectum: primo quod ab omnibus imperitis facillime iudicatur: verba ipsa male distinguuntur: nunc audietis: nunc probabitis. Etenim sic se habet textus ipse lectionis: Sponsa loquitur ad sponsum: Annuncia mihi quæ dilexit anima mea: vbi pascis: vbi cubas. Quid sponsa sponso dicat? Quid ecclesia christo dicat? Nec nos dubitamus: nec illi: sed omnia verba sponsæ. Audi verbum: Quare quod adhuc sponsæ est: vis tribuere iam sponso? Audi omnia quæ dicit sponsa: et tunc

respondebit sponsum. Audi euidetius hanc distinctionem quæ dicturus sum: non inuenies aliquid plus: Annuncia mihi quæ dilexit anima mea: vbi pascis: vbi cubas in meridie? Ipsa adhuc dicit: Vbi pascis: vbi cubas in meridie? Et inde quod adhuc ipsa dicit. Sequitur enim: Ne forte sicut operta super greges sodalium tuorum: Puto omnes peritos imperitosque discernere genus masculinum et femininum. Operta quero cuius generis sit? Ab omni homine quero: masculini est aut feminini. Annuncia inquit mihi quæ dilexit anima mea: quæ cum dicit: masculinum alloquitur: sponsum alloquitur. Quia vere femina virum alloquitur: consequentia verba indicant: Annuncia mihi vbi pascis: vbi cubas in meridie: ne forte sicut operta super greges sodalium tuorum. Huc usque verba sponsæ. Jam incipiunt verba sponsi de manifesto: Nisi cognoueris temetipsam. Agnosce viriliter femina: teipsam inquit non cognoueris. Audi reliqua: Opulenta inter mulieres: nisi cognoueris temetipsam. Opulenta inter mulieres exiit tu in vestigiis gregum: et pascis hedos tuos in tabernaculis pastorum: non in tabernaculo pastoris. Uide quomodo comminetur sponsum: vide quod in periculo quis ille dulcis abstulit de medio blandimenta: quod blande illa: Annuncia mihi quæ dilexit anima mea: vbi pascis: vbi cubas in meridie? Veniet enim dies medius quando ad umbraculum concurrant pastores: et forte latebit me vbi pascis: et vbi cubas in meridie: et volo mihi annuncies ne sicut operta: id est sic occulta et non cognita. Ego enim manifesta sum: sed ne sicut occulta et sicut celata incidam super greges sodalium tuorum. Omnes enim heretici a christo exierunt: omnes qui faciunt pastores mali: hentes greges suos sub nomine christi: illi sodales fuerunt: illi communiuui accipere. Sodales enim dicuntur tanquam vni communiuui. Latina enim lingua sic dicti sunt quasi simul edales: eo quod simul edant. Audi illum in psalmo arguentem sodales malos: id est vni communiuui: Si inimicus maledixisset mihi: abscondissem me vtrique ab eo: et si super me magnus locutus fuisset: tu vero vnanimis et notus meus qui simul mecum dulces capiebas cibos. Ergo multi sodales ingrati mensæ dominicæ exierunt foras: mali sodales fecerunt sibi mensas suas et erexerunt. Et si putas quia meridies africa est: quod possent obtinere magis mundi meridiem esse partes

Ser. C. LXV. Dñica p̄ma p̄ oc. pasche: Ser. I.

egypti: et illas exustas sole regiones vbi plura non apparet: quia ipsa est meridies vbi fernet medius dies. Vbi autē heremus plena milibus seruatorū dei? Unde si ad meridiē locorū velimus aduertere: quare non ibi pascat magis ille: et ille requiescat: quādo ante p̄dictum est: Aberrauerunt deserta heremi? Sed ecce consensio: africa sit meridies. Hic sunt sodales mei. Ecclesia transmarina in aliquorū suorum nauigante: in africa sollicita ne erret: inuocat sponsum suū: et dicit ei: Abundare audio hereticos in africa: abundare audio rebaptizatores in africa. Esse autē ibi vos min⁹ audio: et illud audio: et hoc audio: sed qui sunt tui a te volo audire. Annūcia mihi quez dilexit anima mea: vbi pascis vbi cubas in meridie. Audio duas partes esse: Unam donati: alterā vniuerso tuo coherentē: Tu mihi dic quo eam: ne forte velut operta: id est ignota super greges sodalium tuorū: incurra in greges hereticorū: conantes ponere lapidē sup lapidē q̄ destruas: ne irrita i rebaptizatores. Annūcia mihi. Et ille qui cōmendat vnitatē pastoris in hac lectione dixit: Ego pascam. Pastores autem reprobant: qui multi esse voluerūt: vnitatem amiserunt: seuerissime non blande respōdetis: sed p̄ magnitudine periculi: Nisi cognoueris inquit temetipsam o pulchra inter mulieres. Pulchra es int̄ mulieres: sed agnosce. Vbi te agnosces? In toto orbe terrarū. Si enim pulchra vnitatis est ibi: vbi diuisio seditas: nō pulchritudo. Nisi cognoueris temetipsam. In me credidisti: agnosce te. In me quomodo credidisti? Quomodo et illi mali sodales cōsentiūt verbum carnē factū: natū ex virgine: crucifixum: resurrexisse: ascēdisse in cēlos. Si talē me credidisti: talem et illi sonat. Lognosce te: et me in celo: te i toto orbe. Vtrū quēlibet ex ecclesia tanq̄ ecclesiā christi alloquit? Nā quomō ecclesia querit? Ecclesia s̄m ipsos loquit: Annūcia mihi quem dilexit aia mea: vbi pascis: vbi cubas. Quid queris ecclesia? Et ille tanq̄ ostēdens ecclesiā dicit: In meridie: sicut illi volūt. Respōdeant mihi: quomō ecclesia q̄rat ecclesiā: Annūcia mihi quez dilexit aia mea? Que loquit ecclesia? Quid sibi voluit annūciari: vbi pascis: vbi cubas in meridie: id est vbi sit ecclesia loquitur: et interrogat vbi sit ecclesia? Et respondet ille vt putant in meridie. Si in sola meridie est: vt dicit̄ i africa: et querit quō

ipsa interrogat vbi ipsa sit: an nō portio ecclesie transmarine bene interrogat de meridie ne ille erret. Et alloquit̄ vnūquodq̄ membrorū ecclesie sup christus tanq̄ suā ecclesiā: et dicit: Nisi cognoueris te o pulchra int̄ mulieres exi. Exire hereticorū est. Aut cogisce te: aut exi: Aut si te non cognoueris exitura q̄: in vestigijs gregū sequendo malos greges: ne forte putes q̄ obesse queris si exis: audi quid sequit̄: Exi tu in vestigijs gregū: et pasce hēdos tuos iaz nō oues. Hostis fratres: vbi erūt hēdi? Ad sinistra erūt oēs q̄ exierūt ab ecclesia. Ab anētib⁹ Petro: pasce oues meas: exētib⁹ heretico pasce hēdos tuos. Est inquit̄ et aliud testimoniū nihilomin⁹ contra te. Dic vt audiam⁹: Erit sic cōtra te: quōd hoc q̄d putabis pro te. Si meridie inquit̄ interpretaris egyptū: Adultis quidez modis interpretamur meridiem: et egyptū possumus ad locum mūdi: et ipsam africā sic intelligā. Audi quid intelligam p̄ meridiē: Intellego seruatorē spiritaliū: flagrantē igne charitatis: splendentē lumine veritatis. Nam dicit̄ in q̄dam psalmo: Dexterā tuā notā fac mihi: et eruditos corde i sapientia: Ipsī sūt i meridie. Unde dicit̄ a p̄pheta: Et tenebrę tuę sicut meridies erunt. Adultis modis possum⁹ intelligere meridiem: sed proius africā intelligo: accipio a te aliquid forte melius q̄ sapere nisi a te cōmemorarer. Africa sit meridies: Timet ecclesia trāsmarina incidere i rebaptizatores: timet incidere tanq̄ ignorata i greges sodaliū: querit ab sponso suo vt annūciet illi vbi pascit: vbi cubat in meridie. In alijs pascit: in alijs nō pascit: in alijs cubat: in alijs nō cubat: audiat consiliū: veniat ad catholicā ecclesiā: nō incurrat in greges sodaliū: nō pascat hēdos suos. Sed dic aliud q̄d te dicebas eē dictur. Prop̄heta inquit̄ ait: De⁹ ab africo veniet. Alterū christū i africa nasci: et ire pmūdū heretici annūciāt. Rogo q̄d ē: Ab africo de⁹ veniet? Si diceret: De⁹ in africa remansit: vtiq̄ turpiter diceretis. Nūc autē etiā ab africa veniet dicitis christ⁹: Vbi natus christ⁹: vbi sit passus: vbi in celum ascēderit: vnde discipulos miserit: vbi eos spūsancto repleuerit: vbi p̄ totū mūdū euāgelizare iusserit: et obtemperant ei: adimplet orbis terrarū euāgelio: et tu dicitis: De⁹ ab africa veniet. Ergo tu mihi inquit̄ expone: q̄d est: deus ab africo veniet. Dic totū: et fortassis intelliges: deus ab africo veniet: et san

Matth. 25.
Job. 21.
Ca. 20.
Ps. 89.
Esa. 58.
Abachut. 3

Sancti Augustini de tempore

ctus de monte vmbroso. Tu mihi expone: si
tam ab africo: quomodo de mōte vmbroso?
De numidia nata est pars donati: ipsi missi
sunt primi in dissensionē et tumultū et scan-
dalum quērentes ingens vulnus. Humidie
miserunt: sedens Tigrisitanus misit. Ubi sit
tigris notū est: qui missi sunt clerici extra cō-
gregauerūt: ab ecclesia ad clericos carthagi-
nis accedere voluerūt: vistoriōe posuerūt:
a lucella suscepti sunt: auctor totū huius ma-
li numida hēreticus fuit in numidia: vnde
ventū est huc cū tanto malo visceriū vix in-
uenit: cum cupsonib⁹ habitant. Quomodo
mons vmbrosus numidia? Dic mihi ergo:
noli hucusq; recitare: Deus ab africo. Ergo
sententiā: et sanctus de mōte vmbroso. Sz
ostende mihi partem donati a numidia de
monte vmbroso venire: Inuenis nuda oia:
pingues quidē campos sed frumētario: nō
oliueti fertiles: nō ceteri nemorib⁹ amēnos.
Unde ergo mons vmbrosus i numidie par-
te? Unde hoc scandalū? Tu mihi inquis:
Ergo expone quid ē: Deus a libano veniet:
et sanct⁹ de monte vmbroso? Uide facile ex-
ponā. Primo illud audi qd ait dñs: Sponte
bat chustū pati: et resurgere tertio die: et p̄di-
cari in nomie eius penitentiā et remissionem
peccōꝝ p̄ oēs gentes: incipientib⁹ ab hierlm.
Uide vtiq; se in sanctis suis ad alias gētes
venturū p̄dixit eē. Lege diuisionē tꝛe filiorū
israel in omnib⁹ tribubus: in libro iesu naue
vbi aperte dictū est: Hiebus ab africo veni-
et: que est hierusalē. Lege: quere: inuenies.
Utinā cū inueneris: credas: vti nā animosi-
tate deponas. Hiebus ab africo que est hic-
usalē: et domin⁹ incipientibus ab hierusalē:
hoc est: deus ab africo veniet. Quomō ergo
a mōte vmbroso: euāgelii tam lege: de mō-
te oliueti chustus ascēdit in celū. Sequere et
qd lucidi? Audisti de monte vmbroso: legē
recitam⁹: euāgelii recitam⁹. Audisti incipi-
entib⁹ ab hierlm: audisti p̄ oēs gentes: Per
eū p̄phetā seqre vba illa q̄ p̄tempisti: De⁹
ab africo veniet: et sanct⁹ de monte vmbro-
so: Cooperiet montē vmbra ei⁹: et gloria ei⁹
plena est terra. Per omnes ergo gentes in-
cipientibus ab hierusalē: deus ab africo ve-
niet: et sanctus de monte vmbroso et cōden-
so: id est a mōte oliueti vbi ascendit in celū:
vnde misit discipulos suos: vbi etiā ascen-
surus ait: Non enim vestrū est scire tempora
que pater posuit in sua potestate: Sed acci-

pietis virtutē ex alto: et eritis mihi testes in
hierusalē et in iudca et samaria et vsq; in totā
terrā. Ergo deo veniente chusto: et nomē ei⁹
et p̄dicatio euāgelii eius ab hierusalē: id est
ab africo et monte vmbroso: id est a monte
oliueti p̄ omnes gentes diffamatū est euā-
gelii. Operuit mōtes vmbra eius: id est re-
frigeriū eius: p̄fectio eius: et laude eius ple-
na est terra. Cantate ergo cū tota terra can-
ticū nouū: non canticū vetus cū angelo ter-
re. Dicunt et aliud: Lyreneus inquit quidaꝝ
simon angariatus est vt tolleret crucem: le-
gimus: sed quid te adiuuet volo scire. Lyre-
neus inquit afer est: quare ipse angariat⁹ est
qui crucē tolleret? Ubi sit cyrene ne forte ne-
scis libya est: pentapolis est: cōtigua est afri-
cē: ad orientē magis p̄tinet: vel in distribu-
tione puinciarū. Imperatorē cognosce: im-
perator orientalis mittit ad iudicē ad cyrenē:
Breuiter respōdebo: vbi est pars donati nō
inuenit cyrenē: vbi est cyrene nō inuenit ps
donati. Manifesta veritas cōuincit errorē.
Det mihi cyrenē vbi est pars donati: det mi-
hi partē donati vbi ē cyrene. Manifestū est
eū fratres in pentapoli ecclesiā esse catholi-
cā: partē ibi donati nō esse: sed securi irridea-
mus stendos: et steamus irridēdos. Quid di-
cis: meritū cyrenēsis hui⁹ magnū cōmemo-
ras q; tulit crucē dñi: et afrum dicim⁹: orien-
talis est. Libya enī duobus modis dicit: vel
ista que pprie africa est: vel illa orientalis ps
que cōtigua est africē: et oīno collimitanea.
Sed afer fuit cyrenēsis: beatū putas q; an-
gariatus crucem tulerit: quāto melius forte
diceret quis in arimatbia remansisse ecclesiā
chusti: q; ioseph ille diues ab arimatbia ha-
bens ante oculos regnū dei: non angariat⁹:
non coactus venit ad crucē dñi: de ligno de-
posuit: obsecutus est funeri: in sepulchro cō-
didit: laudatus est in euāgelio. Quia nō de
arimatbia fuit iste pius tñ exhibens obse-
quiū corpori domini: in arimatbia remansit
ecclesia: Aut si magis vos delectat angaria-
tus: id est qui cogit tollere crucem: recte ḡ
faciunt imperatores catholici: qui vos co-
gunt ad vnitatem.

Item in eadem dñica: Domelia
de eo quod scriptū est in euāgelio
in Johanne: Ego sum pastor bo-
nus et. que habetur in expositione
doctoris Ibidem.

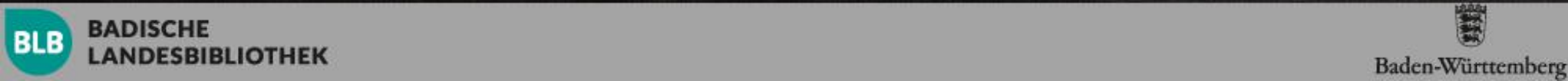
Ser. C. LXVI. Dñica scda p' oc. pasche: Ser. I

Sermo Dominica secunda post octavas C. LXVI. pasche: De pace et vnitare: Ser. I

Egimus in euangelio frs charissimi q saluator z dñs noster cu appropinquaret passiõ: z transiit suu de hoc mundo ad patre discipulis insinuaret: inter alia verba que ob sui comemoratione dilectis comitibus suis impederat: maxime pacis bonu z vnitatis quasi speciale mun' illis comendauit dicens: Pacem mea do vobis: pacem mea relinquo vobis. Ac si diceret: In pace vos dimisi: in pace vos inuenia. Profectus voluit dare: que desiderabat rediens in omib' inuenire. Hanc suis hereditate dedit: dona oia sue pollicitationis z p'mia: in pacis puerfatione p'misit. Atq' ideo fratres si heredes christi esse voluerim: i eius pace esse z manere debem'. Pace nobis sicut audivisti christ' dedit: cocordes atq' vnanimes esse pcepit: dilectionis z charitatis federa incorrupta atq' iuolata madavit. Luce pacis ornamenta mirabil' alio ostendit loco dicens: Beati pacifici: qm filij dei vocabunt. Et si filius dei incipit vocari qui pacificus esse iam cepit: non vult fil' dei dici qui pacem noluit amplecti. Regat deus sibi patre: qui pacificus esse cocernit. Pacificos ergo ee oportet dei filios: corde mites: sermoe simplices: affectione cocordes: fideliter sibi vnanimitatis nexib' coheretes. Sed hec pax cu bonis z dei pcepta seruantib' custodienda est: no cu iniquis z sceleratis: qui pacem inter se habent in peccatis suis. Pax christi ad salutem sempiterna p'ficat: pax que in diabolo est ad perpetuam venit p'ditione. Pax cu bonis: et bellum cu vitijs semp habenda est: mala siquid' impioy hominu odio habenda sunt. Nam homines ipsi quis mali sint: amandi sunt: q' creatura dei sunt. Pax no que in bonis est: concordia fratru z charitate copulat p'ioy: Pax spm specialit' dei p'meret: Pax dilectionis mater est: Pax iudiciu e sanctitatis: de qua dñs p' p'phetā ait: Pacem z veritatem diligite. Pax plebis sanitas: gloria sacerdotis: et patrie leticia: et terror hostiu siue visibiliu siue invisibiliu. Omnib' v'itibus pax est custodienda frs: q' semp in dño manet qui in pace sancta manet: et cum sanctis dei societate habet. Sacerdotis est in pace populū admonere quid debeat agere: Populi est in humilitate audire q' monet sacer-

dos. Quicquid no licet pastoris est phibere ne fiat: Plebis est audire ne faciat: atq' vnitatis vinculu omnes debent plati simul et subditi in fide z dilectione p oia seruare: qa sine pace non suscipit sacerdotis oratio: nec plebis oblatio. Si ergo volum' velociter a deo exaudiri: z gratanter munera nostra ab eo accipi: debem' vtiq' i pace couersari. De qua nos ipa veritas instruere dignata e: Si offers inqt munus tuu ad altare: z ibi recor'datus fueris: q' frater tuus habet aliqd aduersuz te: relinque ibi mun' tuu ante altare: z vade p'us recociliari fratri tuo: z tunc veniens offeres munus tuu. Quia g vnitare nostrā z concordia deus desiderat: ostendit ipse saluator in euangelio ad patrem ita loquens: Pater inquit sancte serua eos in nomine tuo quos dedisti mihi: vt sint vnu sic z nos. Un' z ap'us fideles hortat dicens: Obsecro vos frs: vt idipsu sapiatis: z vnu dicatis omis. Et item: No sit inqt inter vos zelus et contentio. Dis amaritudo z ira z indignatio et clamor z blasphemia tollat a vobis cu omi malicia. Frē alibi ait: Sustinentes inuicē in charitate: solliciti seruare vnitatem spūs in vinculo pacis. Unū corpus et vn' spūs: sic vocati estis in vna spe vocationis vfe. Hec itaq' vnanimitas sub apls olim fuit. Sic nou' credentiū plus dñi mandata custodiens: charitate sua tenuit: probat scriptura q' dicit: Turba autē eoz qui crediderant: vna anima z mēte agebat. Et iterū: Et erāt p'seuerantes oēs vnanimes in oratione: cu mulieribus z maria q' fuerat mater iesu: z fratrib' eius. Et ideo efficacib' p'cibus orabāt: ideo impetrare cu fiducia poterant quodcuq' de dei misericordia postulabant. In nobis vno sic vnanimitas diminuta est: vt et largitas opationis infracta sit. Domos tūc venūdabant: z thesauros sibi in celo reponētes: distribuēda in vsus indigentiu p'cia apls offerebant. At nūc de patrimonio nec decimas dam'. Et cu vendere iubeat dñs: emim' potius z augem'. Sic in nobis emarcuit vigor fidei: sic credentiū robor elanguit. Et idcirco dñs tempora nra respiciēs: in euangelio suo dicens ait: Filius homis cu venerit: p'ntas inueniet fidē in terra? Videmus fieri qd ille p'edixit: in dei timore: in lege iusticie: in dilectione: in opere fides est. Nemo futuro: mētū cogitat. Diē et iram dñi: et incredulis ventura supplicia: z statuta p'fidis p'terna tor-

Job. 14. Matt. 5. Job. 17. 1. Cor. 1. 1. Cor. 5. Job. 4. Abi. 5. Act. 2. Act. 1. Luc. 18.

Ser. C. LXVII. Dñica tertia p' oc. pasche: Ser. I.

menta nemo considerat: que metueret consciētia nra si crederet: q' non credit oino nō metuit. Si autēz crederet z caueret: si caueret z euaderet. Excitem' nos quātū possum' dilectissimi frēs: z somno inertie veteri abrupto ad obseruanda z gerenda dñi pcepta vigilemus. Simus tales quales nos esse ipse pcepit dicēs: Sint lūbi vfi pincti z lucerne ardētes: z vos similes homib' expectātib' dominū suū qñ reuertat a nuptijs: vt cū venerit z pulsauerit aperiat ei. Et beati serui illi: quos adueniēs dñs iuenerit vigilātes. Accinctos nos esse oportet: ne cū expeditionis dies venerit: impeditos z implicatos apprehendat. Luceat in bonis opibus nostrū lumē z fulgeat: vt ipsū lumē nos ad lucē claritatis eterne de hac seculi nocte pducatur: quo cū christo q' est verē pacis auctor: z cū sanctis angelis eius eterna pace z ppetua felicitate fruamur: pstante dño nostro iesu christo qui cum patre et spūsancto viuūt z regnat deus per omnia secula seculorū: Amē.

Item in eadē dñica: Homelia de eo quod scriptū est in euangelio sñ Johanne: Modicū et iam videbit me zc. que habet in expositione doctoris Ibidem.

Sermo Dñica tertia post octauas Pasche: de pace: Sermo I

A Ex domini ē fratres charissimi: Pacem meā do vobis: pacē meā relinquo vobis. De pace dicturi prius q' pacis sint cōmoda videam'. Est pax serenitas mētis: tranquillitas aīe: simplicitas cordis: amoris vinculū: pfortiū charitatis. Hęc est q' simultates tollit: bella cōpescit: comprimit iras: supbos calcat: hūiles eleuat: discordes sedat: inimicos cōcordat. Luctis est placita: non qrit alienū: nihil deputat suū. Docet amare q' odisse nō nouit. Nescit extolli: nescit inflari. Hanc q' qui accipit teneat: qui pdidit reparet: qui amisit exquirat: qm' qui in eadē nō fuerit inuēt': abdicat a patre: exhereditat a filio: nihilomin' a spūsancto alienus efficit. Respuit em' mun' oblatū q' datę legis cōtempserit bonū: nec poterit ad hereditatē dñi puenire q' testamētū noluerit obseruare. Hō pōt cōcordiā habere cū christo: qui discors voluerit esse cū christiano. Lōtu-

macia ergo ē: crimē ē qd subef cōtēnere: qd picipit nolle fieri: qd impat declinare. Quid tibi cōmune cū discordiā christiane? Quid simultates amas: q' auctori placē nō possunt? Quid exeres inimicitias? Qui eas pimus inuenit? In initio nāq' inimicitias in pbro-plastū dū serpens exent: interficit: dū homi inuidet ipse pstermit: dū adā cupit decipere: ipse primus iugulat. Quare aut christi charitatem amplectere christiane: aut discordię auctori de similitudine operum parē te ipsi' cognosce.

Eadem dominica: De dilectione inimicorū: Sermo II

A Diuinis voluminib' frēs charissimi: ita dispensauit spūsanctus vt z sanis ornamēta z egrotis spiritualia medicamēta deesse nō possunt. Quā rē ego dño donante cognoscens: vnde aiay remedia possitis accipere: spiritualia antidota stui puidere. Collegi ergo quātū potui pauca de amenissimis scripturarū mōtib' flores: vnde sicut iam dictū ē: et egrotis medicamēta cōficere: z de thesauro celesti pcciosissimas margaritas a pctōz corruptiōe liberē ornamēta cōponere. Primum medicamētū est aię egrotāti plena z pfecta dilectio: p quā possit nō solū amicos s' etiā inimicos diligere. Quā rem qualis fidelis christian' crederet tenere z obseruare debeat: v' veteri ac nouo testamēto: par potuim' vnicū ac singulare remediū aiay p amore inimicorū: pauca capitula excerpim': q' vnusq'sq' si nō discuntēdo s' credēdo suscipit: z pctōz suoz indulgētā accipiet: z ad etnā beatitudinē deo auxiliāte pueniet. In pmiss' pnsiderandū ē quāta in beato Jacob fuerit charitas vt odientē se fratrē suū maluit in longinqs regionib' fugere q' vicē odij repēsare: quē sic vitare sciuit ita odisse nesciuit. Et reuersus multis muneribus vt eū sibi placatū faceret honorauit. Deinde attendendū ē q' benigna fuerit etiā erga inimicos antiquorū sanctorū charitas. Hāc beat' ioseph: p parricidij crimie impijs z inimic' fratrib' suis nō odij amaritudinē: s' charitatis dulcedinē repensauit. Oscula dab' em' singulos: et p singulos siebat: qbus nō solū nihil mali repēdit: s' oia bona retribuens tā viuo q' mortuo patre germano sp amore dilexit. Beatus quoq' moyses cū fre-

Her. C. LXVIII. Dñica tertia p' oc. pasche: Ser. II.

queter eū popul' rebellis nō solū cōtemnere sed etiam lapidare vellet: diuine charitatis memor: ita p' illis dñs supplicabat vt clamaret: et diceret: Si nō dimiseris peccatū plī tui dele me de libro tuo quem scripsisti. In ipso eū veteri testamēto legim' scriptū: Itinera eorū qui iniuriā retinēt malefacti in mortē. **Exo. 23.** Et iterū: Ne memor inq't sis iniurię primi tui. Et iterū: Si videris asinū inimici tui iacentē i luto: nō p'teribis nisi p'us alleues eū. Quo loco diligēter vnusq'sq's cōsideret: q' si asinū inimici nō licet in luto dimitti: quāto magis hō ad imaginē dei factus non debet odio haberi nec negligi. **Beatus quoq's iob ita verā et p'fectā charitatē etiā cū inimicis fideliter retinebat: vt gaudēs et libera cōsciētia ad deū diceret: Si gauisus sum ad ruinā inimici mei: et exultavi in eo q' inuenisset eū malū: vel si in corde dixi: bene? Beat' quoq's dauid licet virtutib' multis fuerit exornat': nlla tñ eū actio familiari' deo cōiūxit q's dilectio inimicor' suor'. **Lui cū inimic' suus i facie malediceret: maluit tñ parcere et dei iudicio referuare: q's sup' iracundię satisfacē. Et in tñ nō fuit simulata nec v' falsa dilectio sua: vt ipos etiā adūsarios suos steret: et i illis q' eos occidere p'sumpserāt vindicaret. Iō securus i psalmo dicebat illud qd' oēs hoies sat' attento et tremētū aio dicere debēt: Si reddidi inq't retribuētib' mibi mala: decidā merito ab inimic' meis inanis. Persequat' inimicus animā meam et comprehēdat: et cōculcet i terra vitā meā: et gloriā meā in puluere deducat. Ecce q'li maledicto seipm cōdēnat: q' de inimicis diligendis dei p'cepta cōtemnēs odiū in corde suare nō metuit. Tñ cōsiderādum est q' fronte vel q' p'scia versiculū istū ex ore suo p'ferre poterit q' inimicis suis mala p' malis retribuit. Per salomonē q' spūssancr' **damat et dicit: Lū ceciderit inimic' tuus: ne gaudeas: ne forte videat de' et displiceat illi: et auertat iracundiā suā ab eo: Et vtiq's cū ab illo auerterit: ad illū dirigat qui de inimici ruina gaudebat. Scdm illud: Qui in ruina letat alteri: nō erit ipunitus. Itē ibi. Homo homi referuat irā: et a deo q'rit medelā? Et in hoiem silem sibi nō habet misericordiā. Ipe cū caro sit referuat iram et p'pitationē q'rit a deo: q's exorabit p' delictis ipsi'. **Dicit q'dez in veteri testamēto: Diliges primū tuum et odio habebis inimicū tuū. Sed q' sano intellectu scripturę diuine sensū agnoscere cupit: sententiā istā hō intelligit: vt diligat om-********

nē hominē primū suū: odio habeat diaboli inimicū suū. Ad etiā in vno homie malo impleri pōt. In ipso eū vno q' mal' ē et primū habes et inimicū. **Mā q' hō est prim' tu' ē: q' mal' ē: nō solū tu' sed etiā suus inimic' ē. Dilige q' in eo carnē et aiaz: hoc ē primū tuū quē de' fecit: et odio habe maliciā quā ipso p'sentiēte diabolus itromisit. Ad cū sancto et pio aio feceris: vices cęlestis medici agis odio habēs moribū et diligēs egrotū. Item p' salomonē loquit' spūssancr': Si esurierit inimic' tu' ciba illū: si sitit potū da illi: hoc eū faciens: carbones ignis cōgeres sup' caput ei'. Hoc q' loco cū grādī diligētia obseruandū est: ne forte dū eū hñ nō intelligim': de medicamēt' nobis vulnera faciam'. Solent eū nōnulli h' p'ceptū q'si ad satiādū furore suū assumere. Dicūt eū apud se: Ecce cibo inimicū meū vt ardeat i cternū. Auertat de' h'mōi intelligentiā ab aīs n'is. Qualit' q' accipi debeat loc' iste: sancti et antiqui p'fes reuelante spūsancto diffinierūt: Si esurierit inimic' tu': ciba illū et. h' eū inq't facies carbones ignis cōgeres sup' caput ei'. Caput in hoie sens' rōnalis itelligit. Qui sensus cū a feruore charitat' recedēs fact' fuerit frigid': **Tñ scriptū ē: Quia abūdauit iniquitas refrigescit charitas mltor': necesse ē vt qd' obest salutē p'riū sapiat: vt cui deberet eē amicus: inimic' existat. Ad sanandū q' talē freneticū: hoies sanctos et charitatis igne succēsos hortat' spūssancr' dicens: Carbones ignis cōgeres sup' caput ei'. Lū eū inimico tuo pio aio frequēt' hñ feceris quālibet sit impi' et crudelis: barbar' et cruēt': tñ tandē aliqñ erubescet et dolet et penitē incipit qd' admisit. **Mā cū penitētiā cęperit agere: sensus rōnalis: h' ē caput ipsi' incipit charitat' igne succēdi: et q' p'us quasi frigidus et frenetic' te p'sueuerat iracundiā retinere: spiritali calore de tua bonitate succensus incipit toto corde diligere. Ecce quō sācti p'fes hūc scpturę locū intelligēdū eē dixerūt. Mā abst' a sensu catholico vt eo aio q'sq's boni aliqd' inimico suo conespēdere: vt eū p' h' bñificio velit etno incēdio cōcremari. Tñ cū grādī cautela d' pace fidei p'siderādū ē: et timēdū ne seq'mur l'raz occidētē: h' mag' spm viuificantē diligam'. Et illō frēs charissimi cū grandī tremore cōsiderare debem' qd' in psalmo terribilit' spūssancr' dixit: Lū eū illā cęlestē hierl'm: id est cōgregationē oim sanctor' q' cū christo ē regnatura ad laudandū dñm puocaret: cū dixisset:******

Prover. 25. Ro. 12.

Matth. 24.

3

Ser. C. LXIX. Dñica in Rogatiõib'. Ser. I

Ps. 147. Lauda hierlm dñm: addidit: Qui posuit fines tuos pacē. Ergo ut ipi viderit: hierlm illa celestl' muros de pace pstructos habet. Qui em̄ talē pacem ⁊ talē charitatē habet: vt oēs hoies diligat: ⁊ p bonis oret vt meliores fiat: pro malis supplicat vt cito se corrigant: de q̄ pte voluerit intrare illi' celestis hierlm portas apras merebit inuenire. Qui autē nō vult hñe talē charitatē qlē ⁊ christ' pcepit et ap̄lus docuit: ex omī pte hierlm portas clausas iueniet. Et qz oleū charitatē hñe noluit: clausis ianuis sp̄s cū illis fatuis vginibus

Matt. 25. illā metuēdā audiet vocē: Amē dico vob: nescio vos vñ stis. Quō em̄ illis qnq; vginib' q̄ charitatē oleū habuerūt: illa celestl' hierlm apiet ianuas suas vt intrēt i gaudiū dñi sui: sic illis ecōtrario q̄ sine charitate veniūt clauder: ⁊ q̄na a se sepatōe repellat: ⁊ i plebit illō qd̄ in psalmo dicit de hierlm: Quā inqt pfortauit seras portarū tuarū. Clausis portis ⁊ cōfirmatis seris nūq; exiet amic': nūq; intrare poterit inimic': qz sic iustus nūq; erit exitur' a glia: ita ⁊ pctōr nūq; poterit liberari a p̄na. Et iō si volum' vt ab istis malis nos dignet diuina pietas liberare ⁊ felicit' ad illā celestē hierlm mereamur intrare: totis virib' laborem' vt i nobis impleat illud qd̄ ap̄lus

Ro. 8. dixit: Quis nos sepabit a charitate christic' Tribulatio: an angustia: an psecutio: an fames: an nuditas: an piculū: an gladi': Et illud: Cert' sū em̄ qz neq; mors: neq; vita: neq; āgeli: neq; pncipat': neq; ptates: neq; altitudo: neq; pfundū: neq; istātia: neq; futura: neq; creatura aliq; possit nos separe a charitate dei: q̄ est i xp̄o iesu dño nro. Ecce sicut audistis: beatū ap̄lm et ap̄licos viros: tanta actā tribilia a charitate dei separe nō poterāt. Uñ nimis dolēdū ē: qz cū illi a charitate dei nec tormētis poterāt separari: nos interdū ociosis fabulis separamur: ⁊ nōnūq; ob p̄uissimū cōuitiū ⁊ cuiuscūq; miserī homis detractionē: ita dereliquim' charitatē: vt nō solū cū eo multis dieb' s̄ etiā mēsb' fortassis et annis nec loq; nec ad conuiuiū puenire velimus: Et non attēdim' quia dum nos inuicē odio habemus: ita muros ciuitatis hierlm ptra nos claudim' vt null' nobis aditus remaneat p quē intrare possimus. Et q̄a ciuitas illa habitatorē deū habet: dicente Jobe

1. Job. 4. euāgesta: De' charitas ē: q̄ charitatē hñe noluerit: q̄ frōre vel q̄ p̄cia ad dñm q̄ ē charitas p̄sumit accedere: hñc oia frēs charissimi dñi vob p̄na pietate frēq̄nter insinuo: absoluo

apud deū p̄ciaz meā. Et qz null' vnq; erit q̄ se i ditate valeat excusare qz verā pacē ⁊ verā charitatē tenere nō possit: totis virib' misericordiā dei dep̄cemur: vt nob illā charitatē sine q̄ null' vnq; deū videbit insinuare et donare dignet: vt null' nec tormētis nec dānis ac psecutiōib' ab illi' dilectiōe v̄ dulce dine sepef. Si iuberis tā nō ē opus vt plixiori vos sermone diuiti' fatigem'. Et ideo tā ista q̄ ad p̄sens dicta sunt v̄fē charitati sufficiāt: dū hñc deo placito q̄ accepist' sancti cogitatiōib' velut mūda aialia assidue rumiat: ⁊ qliter ea cū dei adiutorio possitis adimplere i v̄f̄is ais diffinit: ea q̄ sequit' d̄ amore inimicōz: aut die crastino: aut certe die dñi co abscq; aliqua lassitudine corpis oportuni' audietis.

Itē in eadē dñica: Homelia de eo qd̄ scriptū est in euāgelio fm̄ Jobā: Ne: Clado ad eū q̄ me misit ⁊c. q̄ habet in expositiōe doctoris Iudez. Et in h̄mōnes de Verbis dñi. lxi.

Dñica in Rogatiōibus: de pace: Sermo I

Salices pacifici: qm̄ filij dei vocabuntur. Adheritū christiane virtutis vilesit in cunctis si vnitate nō habet pacis: nec puenit ad vocabulū filij nisi p nōmē pacifici. Pax est q̄ expoliat hoīem seruitute: dat nomē ingenuū: mutat cū cōditiōe psonā: ex famulo liberū: filiū facit ex seruo: deū patrē vocat ⁊ cōmunit serū i filio: amī cū facit ex deo: patrem reddit ex dño. Sic sic facit: q̄ nō vult p̄ire qd̄ facit: Salices pacifici: qm̄ filij dei vocabunt. En filius dei esse incipit: q̄ pacific' esse cepit. Nō vult fili' dīci: q̄ pacific' noluerit inueniri. Regat sibi patrē deū qui h̄eres pacis esse nequiuit. Seuerū sensurus est deū: quem clementē blandūq; dedignat' est patrē. Salices pacifici: qm̄ filij dei vocabunt. Gaudeam' hoc noīe qm̄ filij ⁊ h̄eres dei: coh̄eres autē christi. Quāta ē hui' pacis retributio: h̄ereditatē possidē cū christo: substantiā p̄f̄is hñe cū filio: celesteregnū p̄cipari cū dño: ⁊ in cōfortiū p̄puitatis admitti cū dño: Quē sit h̄c p̄uitas mox iudicare meliorib' atq; i sordidiorib' inherere: adoptati victoriāz p̄dere: ac nolle h̄ereditatē regnoz celestiuū possidē: Et em̄ filii se dei ⁊ coh̄redē denegat christi: q̄ recusauerit patris regimie gubernari. Pax ⁊ cordia fratru: B

Ber. C. LXX. Dñica in Rogatiõib: Ber. II

Eccl. 25. sicut scriptum est: In tribus placuit spiritui meo que sunt: probata coram deo et hominibus: Concordia fratrum: et amor proximorum: et vir et mulier sentientes sibi. Concordia ergo fratrum: voluntas dei est: iocunditas christi: perfectio sanctitatis: iusticie regula: materia doctrine: morum custodia atque in rebus omnibus laudabilis disciplina. Pax suffragium precum est: supplicationum facilius atque impetrabilis: quod desideriorum omnium copotens est plenitudo: sic scriptum est in apostolo: Pax concordiis amabilis deo facit in fratribus: que charitatis indicat testimonium. Pax ergo dilectionis mater est: concordie vinculum ac pure mentis indicium manifestum: quod sibi exigit de deo quod velit: quicquid voluerit petat: et quicquid voluerit sumat. Pax preceptum re galibus seruanda est: domino christo dicente: Pacem meam do vobis: pacem meam relinquo vobis. Qui discipulus christi est: christi precepta seruat. Seruare mandatum est: pacem in omnibus custodire. Nam diuidere unitatem: non est magister sequi: sed eius mandatum calcare. Sequi enim christum: est habere pacem: et non sequi quod pacis est: hoc est: hoc habere in magister ex parte quod diligas: et ex parte quod dantes. Illud est amare doctorem: doctoris mandata in omnibus custodire: dicentis: Pacem meam do vobis: pacem meam relinquo vobis. Licet frater in pace perturbare moras: delectat habere dixisse frequenter: et iterum atque iterum preconiari. Pacem meam do vobis: pacem meam dimitto vobis. In pace vos dimitto: in pace vos dimisi: in pace vos inueniam. Proficiscens voluit dare: quod desiderabat rediens in omnibus inuenire. Consultum voluit esse cui dederat: quod usque ad regressum suum suare quod presterat impabat. Quid ergo factum est homo: cum venerit deus et questum non inuenit quod donauit? Qua excusatione vsurus: quod pacem seruare non potuit? Pacem meam do vobis: pacem meam dimitto vobis. In pace vos dimisi: in pace vos inueniam. Regale mandatum seruare: diuina vox est: Inueniam quod dimisi. Plantare pacem: radicem dei est: euellere penitus inimici. Amor fratrum ex deo est: odium ex diabolo constat. Propter quod damnanda sunt odia: quod scriptum est: Qui oderit fratrem suum homicida est. Lobibeam iras: quod scriptum est: Qui irascitur fratri suo: reus erit iudicio. Amata est pax et diligenda concordia. Ista sunt que generant charitatem: et scitis secundum apostolum: quod deus charitas est. Sine deo est: quod non habet charitatem. Paternus affectus non potest non amare quod docet. Pax plebis gloria sacerdotis: et parentum leticia: perfecta charitas filiorum. Sacerdotis est: quod debet admonere:

Plebis est: audire quod admonet. Quicquid non licet: pastoris est prohibere ne fiat: Regis est audire ut faciat. Utraque conueniat: et vniuersa saluata sunt: Nec deus inuenit in plebe quod puniat: nec sacerdos potest habere quod doceat. Seruare mandata que vite sunt: teneat se profunde pacis nexibus colligata fraternitas: et salutari vinculo charitatis: mutua se dilectione stringat: quod dilectio magnanimum facit. Suavis est dilectio: non zelus: non emulatio. Dilectio non est falsiloqua: non inflata: nihil de decoris admittit: non querit que sua sunt: non exacerbat: non cogitat malum: non gaudet in iniusticia: congaudet autem veritati. Dia credit: omnia sperat: omnia sustinet. Dilectio ergo omnibus votis ac desiderijs amplectenda est: quod tot bona potest habere: quod premitia. Custodienda omnibus viribus pax est: quam deus semper in pace est. Non habeat locum quo obrepit inimicus: ne in tritici segete valeat zizania seminare: et securo iam rustico spe longi laboris elusus spectatus: in ipsa messis maturitate subducatur. Aut vinum vetustate suauitate acrimoni subito perfidia demutat in effusis fecis se permixtione coniungat: Aut inter dulcia mellas: fellis venena amariora suffundat: Aut inter vernantes floribus campos ac pratorum varietate gematos: tribulorum interiectione alias grati odoris occidat. Procul contentiones: procul lites et odia: procul maledicta mutant: et quod laqueus mortis est lingua: susurro ac bilinguis pareat aie suę ne in supplicium suum vincula sibi mortis adducat. Amate pacem: et tranquilla sunt omnia: ut et vos premitia et nobis gaudia referuetis: ut electa dei pacis unitate fundata: perfecta teneat disciplinam: perfectum christum dominum nostrum: cui est gloria in secula seculorum: Amen.

Eadem dominica: De dilectione inimicorum: Sermo II

Attendite fratres mei ad charitatem quam sic laudat scriptura diuina ut nihil ei cogitet. Cum nos moneat deus ut nos inuicem diligamus: nunquid hoc tantum monet ut diligas diligentem te? Hec est mutua dilectio: hoc non sufficit deo: Peruenire enim voluit usque ad inimicos diligendos dicens: Diligite inimicos vestros: benefacite eis qui oderunt vos: et orate pro eis qui vos persequuntur: ut sitis filij patris vestri qui in celis est: qui solem suum oriari facit super bonos et malos: qui pluit super ius

1. Cor. 13.

Sermo C. LXX

Matt. 5.

Sancti Augustini de tempore

stos et iniustos. Quid dicis: Diligis inimicum tuum? Respondebis forte per infirmitatem: non possum. Sed profice et age ut possis: maxime quia oraturus es iudicem: quem fallere nemo potest: quod acturus est causam tuam. Interpella ergo hunc iudicem: ubi nullus tabellarius conturbat: nullus officialis remouet: nullus enim aduocat: quod possit per te preces effundere: aut verba dicere: quae non didicisti: Sed ipse filius dei vnicus equalis patri: sedens ad dexteram patris: illi assessor: tuus iudex est: docuit te pauca verba quae quibus idiota potest tenere et dicere: et in eis constituit tibi causam tuam: docuit te ius caeleste quod preces. Sed forsitan respondebis: Per quem peto: per me: an per alium? Qui te docuit orare: ipse per te allegat precem: quia tu reus eras. Gaude quia ille erit tunc iudex tuus: qui modo aduocat tuus est. **Jo 8** quia oraturus es: acturus es causam tuam: pauci

Matth. 6. vobis ventur ad illa verba: Dimitte nobis debita nostra: sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Dicit enim tibi deus: Quid mihi das: ut ego dimittam tibi debita tua? Quale munus offers: quale sacrificium conscientiae tuae imponis altariibus meis? Continuo docuit te: quid petas: et quid offeras. Petis: Dimitte nobis debita nostra. Et tu offers. Quid? Sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Debitor es ei qui falli non potest. Habes et tu debitorum: Dicit tibi deus: Tu debitor meus es: ille debitor tuus: hoc facio ergo tibi debitori meo: quod tu feceris debitori tuo. Inde offers mihi munus: unde peperis debitori tuo. Rogas me pro misericordia tua: noli esse piger in misericordia. Attende quod scriptura dicit: Misericordiam volo magis quam sacrificium. Noli offerre sacrificium sine misericordia: quia non remittunt tibi peccata tua nisi offeras cum misericordia. Sed forte dicis: Non habeo peccata. Quantum vis cauter sis frater: tamen in carne viuens in seculo: agis inter preiurias et angustias: et inter numerabilia temptamenta versaris: non poteris esse sine peccato. Lerte dicit tibi deus: Securus esto de peccato: noli dimittere si non habes quod ego tibi dimittam: sed magis exige si nihil debes. Si autem debitor es: magis gratulare te habere debitorem: in quo facias quod fiat in te. Audi me: et discute te: quia vel de paucis potest qui possint veraciter orare: orationem officia veraciter dicere: Domine dimitte mihi: sicut et ego dimitto. Non fallaciter: non sicut ex corde vero fac: ut et in te verum fiat. Si enim qui te lesit: qui in te peccauit: petit a te veniam: et ignoscis: iam potes securus dicere: Dimitte nobis debita nostra

sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Nam si resistis roganti: premeris et tu cum rogaueris. Clausisti porta pulsantem: clausum inuenies cum pulsaueris. Nam si aperis viscera indulgentiae roganti te: aperiet et tibi deus cum rogaueris eum. Adhuc enim illos alloquor qui petunt veniam a fratribus suis christianis: et non accipiunt: Ecce tu si concesseris: securus orabis. Ille vero si te rogauerit: et si non concesseris quod securus eris? Quisquis enim es qui peccasti: et veniam non meruisti: noli timere: interpella deum ipsum et tuum: debita enim sunt. Numquid poterit debita exigere seruus: qui donauerit dominus? Si forte non te rogauerit qui in te peccauit: si veniam non deprecatur: si peccauerit in super ad huc et irascitur: tu quid facies? Dimittis an non dimittis? Ecce non dimisisti. Quare? Quia non rogauit. Si propterea non dimisisti quia non rogauit: noli turbare in officia ofonem: securus illam dic. Non tibi pectus percutias: quia non roganti non dimisisti. Ergo ille qui si rogauit remansit. Exigitur pilus: exigitur ab illo: Veritatem in te sit perfecta charitas: roga per non rogante: quia rogas per multum piculante. Hic iam attende magistrum et dominum tuum: non in cathedra sedentem: sed in ligno pendente: circumspicis vndeque turbis inimicorum et dicentem: Pater ignosce illis quia nesciunt quod faciunt. Vide magistrum: audi imitatorum. Numquid tunc dominus christus per rogantibus rogauit et non potius per insultantibus et interficientibus? Numquid deseruit medicus officium suum: quia freneticus sequebatur? Dic enim: Ignosce illis: quia nesciunt quod faciunt. Saluatore occidit: quia salutem non querunt. Ecce tra et tu forsitan dicaturus es: Et quoniam ego habeo possuz quod dominus potuit? Quare habetis dicis? Attende ubi hoc facit: attende quia in cruce habet fecit: non in celo. Semp enim deus in celo cum patre: in cruce autem pro te habet ubi se imitandum habuit omnibus. Pro te enim misit ipsam vocem: ut ab omnibus audiret. Nam potuit pro illis orare in silentio: sed tu non haberes exemplum. Sed si multum est ad te dominus: non sit ad te multum seruus. Non potes imitari dominum tuum cum penderet in cruce: Stephanum seruum eius cum lapidaret attende. Primum ait tanquam seruus ad dominum: Domine iesu accipe spiritum meum: et post haec genu flexo ait: Domine ne statuas illis hoc peccatum: et cum hoc dixisset obdormiuit in requie dilectionis. Pacem pinguis inuenit: quia pacem inimicis optauit. Numquid et ipse tunc per rogantibus rogauit: et non per scientibus: pro lapidantibus et interficientibus? Habes exemplum: discere

Matth. 6.

De vobis dñi Ser. 15. b.

Sec. 6. Matth. 9.

Ser. C. LXXI. Feria scda in Roga. Ser. I.

vide quomodo p se stans orauit: et p illis genu flexit. Putam⁹ fratres q: plus eos diligit q seipm: Pro se dno stas tanq iustus facile exaudiebat. Nam p iniquis genu figendum erat. Ostendite ergo dilectione vsq ad inimicos venia rogantes. Ergo fratres ppter securitate dñice oratōis: rogātibus ex corde dimittite: vt et domin⁹ vobis vestra peccata dimittat in hoc mortali corpore et futuro vsq in secula seculorū: Amen.

Item in eadem dñica alius sermo De pace: qui habet inter sermones ad fratres in heremo. ii.

Item in eadē dñica alius sermo De dilectione inimicorū: qui habet in libro Quinquaginta Homeliarum. vi.

Item in eadē dñica: Homelia de eo quod scriptū est in euāgelio s̄m Johanne: Amen amen dico vobis Si quid petieritis etc. que habet in expositione doctoris Ibidem.

Feria secūda in Rogationibus: de eo quod scriptū est in euāgelio s̄m Lucam: Quis vestrū habebit amicum etc. Sermo I

Clavis dñs et mīris frēs charissimi habet ianuā pietatis: nec repellit in- de pulsantes: sed culpā pot⁹ negligentes. Neqz em aliqd petē qd nō habeat: vt cū nō dederit erubescat. Diues ē et pius: affluens et benignus: dat et nō improperat: Immo tūc thesauri dom⁹ eius tristitia patiunt: quādo desūt delectabilia fastidia petitionū. Ipse dñs dicit: Usqz mō nihil petitis: Petite et accipietis: pulsate et apert⁹ vobis. Ego sup ostiū et ianuā. Quare trepidat pulsando man⁹ vfa: et dormitat in medicitate cōscientia vfa: Ego sum ianuā vite. Non horresco sordidū pulsatorē: non pauperē repudio petitorē: tantū nemo suā negligat paupertatē. Pulsate et aperiet. Stant angeli ad ianuā vt introducāt non vt repellāt: vt suggerāt nō vt terreat. Nulla est pompa in ianuā mea: Ego sup ianuā: q sustinui crucis ignominia. Quare timeāt petētes egentia: cū nllū aliqū denegauit misericordia: Quis sperauit in dño et confusus est: Si pulsant q

desiderāt castitatē: dat eis cōtinuo gratia et sanctitatē: et dicit eis: Nolite ambulare pol- luti: nolite incedere maculosi. Sancti estote ^{Leuit. 19.} q: ego sanct⁹ sū. Si accedat pupill⁹ pua ma- nu pulsare ianuā paternā: nūciant eū ange- li dño: Pupill⁹ pulsat: defēsōis pietatē ex- pectat: Respōde illi dñs: Tibi es derelict⁹ ^{Ps. 9} est paup: pupillo tu eris adiutor. Respōdet illi q diues est: misericordia plen⁹: q miseris pater est: Ego sū iudex viduarū: et pater or- phanorū. Nemo lēdat qz ego suscipio: ne- mo expoliet quos ego defendo. Et q accesserint ad ipsā ianuā: quis diuidat vocē dispa- ris p̄cis: tñ ab vnius diuitis patrifamilias domo oēs accipiūt pietatē. Hoc amat ianuā saluatoris: vt pulsatorib⁹ semp absidet oportunitas: iportunitas. Propterea ipse dñs vidēs ianuā suam a petitorū voce: a pulsantiū cla- more flere: iuitat oīs ad orationē: oib⁹ pa- ratus tribuere pietatē. Petite: et si non acce- perit⁹ adhuc petite: et p̄seuerate pulsare. No- lite deficere: q: non necat deus fame animā iusti. Qui tamē voluerit esse dulciter humi- lis et benignus: secur⁹ tanq in turissimo por- tu cōsistit. Opponit q̄ pabolā cuiusdā hois ^B cur⁹ hospes improuisus aduenit: et hospes hospite excepit. Passus est verecūdiā: abiit cōtinuo ad domū diuitis magnā. Non sine sacramento tres petiit panes: q: vn⁹ hospes erat gfa pietatis: sed suba trinitatis. Nōne vn⁹ hospes erat in trib⁹ qui venit ad patrē abrahā: hospes et amicus: p̄ator et m̄for: ^{Gen. 18.} et oīa illi in trinitate sunt exhibita hūanitatis obseqa: q: trinitatis gloria refulget. Trimū attulit vitulū p̄: tres mensuras similaginis cōspersit futura mat: paritura filiū p quo p̄ mactaret agnū: et ipsa corp⁹ christi i trinitate iā fecerat sacramētū. Ita et iste amic⁹ veniē- te hospite p̄git ad domū diuitis: et triū panū allegat necessitatē. Pulsat et null⁹ r̄ndet de ianitorib⁹ q: oēs tenuerat somn⁹. Nō āgeli: nō archangeli: nō p̄phete: nō mīstri. Et ille pulsat: q̄uis nemo r̄ndeat. Q̄isqz paterfamī- lias ad iportunitatē pulsantis r̄ndit illi de interiorib⁹ sacris: de throno quietis: qd pul- sas sine tpe: qui piger fuisti cū tpe: Dies fuit et i lumie nō ambulasti. Vox supuenit: et pul- sare cōpisti. Excusat tēpus qd iprobus q̄rit affectus. Bā pueri quiescūt: et non est dignū vt ppter te iniuriā patiant. Anteqz venires diurn⁹ vigilauerunt: modo p tēpore quieue- ruur: nō est qui possit tibi dare responsū. Et ^L

Ser. C. LXXII. Feria tertia in Roga. Ser. I

Lud. 11. ille: Dne a te peto: ad te pulso: imo te pulso:
Job. 10. tu es ianua: tu surge: da mihi misericordiā
Eccl. 2. qui nō es dedignat^r de luto limi formare vī
scera mea. Ad ministerio nō indiges: quia oīa
potes. Sed si pueri tui dormiūt: tu nō dor-
Ps. 120. mis qui custodis isrl. Gratis peto: s̄ gratia
Matth. 11. mēdico: non sub lege s̄ sumo. Sed si lex & p-
phete vsq; ad iohannē: sed tua gratia nō ha-
bet finem. Quo euenturū pueri tui: pphete
tui: & ego noui. Sed tu dne qui es initium et
Apoc. 1. finis: prim^o & nouissim^o: noli ad me tediare
nouissima hora noctis petentem: qui nocte
media captiuā duxisti captiuitatē. Quid fa-
ciet paterfamilias tāri pseueratoris voce cō-
strictus? Non excitat pphetam: nō imittit
angelum: nō archangelū: ipse surgit & dabit
illi quātum desiderat. Bene p̄tinax ille peti-
tor: & nocturnus mendicator: ad hospite pro-
prium repedauit: diues factus refecit: nec
hospes ab hospite irrefectus discessit. Quis
est iste hospes rogo vos fratres qui in nocte
venit: & imparatū hospite inuenit: imo ideo
nocte venit hospes in p̄petua et deficiente
paupertate? In nocte venit hospes: gratia in
sūma ignorantia: in magna egentia: imittit
Ps. 117. tristitiā: quādo dicit nocturnus petitor: In
tribulatione inuocauī dominū: & exaudiuit
Ps. 35. me in latitudine. Et iterum: Adulte tribula-
tiones iustorū: et de omnibus his liberauit
eos dñs: qm̄ primus est. Ideo hospes sup-
uenit improuisus subito: cum quispiā tedio
afficitur s̄surarū. Supuenit illi orandi desi-
deriū: s̄dē arripēs votū. Illa hora hospes
venit gratia vt cōpungat conscientiā: ne in
sua moriat egentia. Sed eat & petat ad diui-
tem: nō suis meritis: sed meritū hospitis ve-
nientis: et accipiat tres panes: vt in patre &
filio & sancto spū possit & ipse pascere ceteros
indigētes. Quicqd̄ boni cogitauerit homo
subito corde percussus: sciat q; hospes ille ve-
nit de celo: et bñ venit q; nocte venit. In tri-
bulatiōe subuenit: nō ingerens tediū s̄ affe-
ctū. Et q; dñs christ^o ad discipulos suos clau-
Job. 20. sis ostijs in tribulatiōe venit: nō sperat^o sed
optatus: salutauit i pace: & hospes hospites
suos refecit i pace. Nōne est iste hospes qui
Apoc. 3. dicit: Ecce sto & pulso: si q; aperuerit mihi: in-
trabo et cenabo cū illo: ego & pater me^o. Q̄
bona domus: vbi pater & filius ingredit ho-
spes amic^o: q; & spū sanct^o. Ipse ibi exhibet i
domo paupis: in hospitio puritatis diuersa
palmētaria: p̄pter cenā dñicā. Quę sūt ista

palmētaria? Gaudiū: longanimitas: cōtinē-
tia: fides: castitas. Tantūmō nō pigeat ho-
spitem suscipere dñm: ipse secū portat dulce
dines deliciarū: vt pascat ibi legantes exer-
citus angelorū. Cū illo hospite pax est & locū
ditas: qui venit ad hospite suū nō torquere
sed pascere: nō expoliare sed vestire: nō pec-
tere sed sanare. Ipsuz hospitem semp aptis
cordis nri ianuis suscipiam^o: & nunq; nobis
domines tyrann^o inimic^o: & i omnib^o christo
donate eius mādata seruemus.

Item eadem feria: Homelia de
eodē de quo supra: quę habet inf
sermones de Verbis dōmini. xxix.
Et libro. ij. de questionib^o euange-
liorū. ca. xxi. et. xxij.

Item eadem feria alius sermo de
Epistola diei: qui habetur in libro
Quiquaginta homeliarū. xij. et. xlvj.
et. xlvij. Et ad frēs in heremo. xxx.

Feria tertia in Rogationibus: **Sermo I**

Tom^o ieiuniorū tēpus est frēs cha-
rissimi: de ieiunio cū sanctitate vsa
tractandū ē: vt sciatis quēadmodū
ieiunetis. Ieiunia em̄ christianorū spiritalit^r
pori^o q̄ carnalit^r obseruāda sunt. Tū a pec-
caris nris p̄ncipalit^r ieiunem^o: ne ieiunia vsa
s̄c iudgorū ieiunia a dño respuant. Quale ē
em̄ vt a cibis q̄s dñs creauit nescio q̄s impo-
stor abstinat: et pctōz sagina pinguescat
Nō tale ieiuniū ego elegi dicē dñs. Nā si fle-
ctas inq̄ vt circuli ceruicē tuā: ciliū aures
& cinerē subternas: nec sic vocabis inq̄ ieiu-
niū acceptū. Sed quid? Solue inquit omnē
nodū iniquitatis: & obstinationē malorū. Di-
mitte cōfictos in requiē: et omnē cōuentio-
nē dissipā. Parū est em̄ ieiuniū abstinere tā-
tūmodo a peccatis nisi addamus et bona.
Frangere esuriētī inq̄ panē tuū: & egenti sine
tecto induc in domū tuā. Si videris nudus
vesti. Porro aut ieiunijs vsis etiā illō oportet
accedere: qd̄ dñs in euāgelio p̄cipit: Luz
ieiunatis inq̄: nolite fieri sicut hypocrite tri-
stes. Extermināt em̄ facies suas vt appareāt
hominib^o ieiunātes. Amen dico vobis: re-
perūt mercedē suā. Vos aut cū ieiunatis vn-
gite capita vsa: ne appareat^r hoib^o ieiunātes:
& pater vester q; videt i abscofo: reddet vob

Ser. C. LXXIII. In vigilia ascensionis: Ser. I.

in palā. Quare fratres nō puidet sanctitas
vestra aliter ieiunia acceptari non posse: nisi
contigerit legaliter ieiunare? Scdm apli di-
ctum: fratres me quidē hęc eadē vobis dice-
re nō piget: vobis autē tutissimū. Sed dñs i
euāgelio: Dñs inquit scriba doctus in regno
celorū: similis est homini patrifamilias: qui
profert de thesauro suo noua & vetera. Et q̄
sciat sanctitas vestra fratres: non solū noua
dicēda: sed & vetera repetēda: legimus sp̄s
sanctū p̄ Isaiā p̄phetā taliter p̄fectos incre-
pantē: Memoria vestra & sabbatum & dies
magn⁹ nō sūt in eo dicit dñs: Ieiuniū est qđ
pbat altissim⁹: nō solū intermissa corpis re-
fectio: verū etiā a malis actib⁹ facta discessio.
Itaq; si neq; mens tua grauef̄ opp̄ssa pecca-
tis: neq; anim⁹ tu⁹ vitioꝝ illecebris delectef̄:
digna deo exoluisti ieiunia. Eterū si corp⁹
tuū ieiunia longa cōsumpserint atq; illi sub-
traxeris cibū cū non detrahis vitia in malis
perseuerans: magis hoīes q̄ placeas deo.
Tunc erūt deo accepta ieiunia: si operibus
sanctis fuerit expiata cōscientia. Cur em̄ cor-
pus fame discutias: cui turpiter peccando
blādiris? Principaliter ergo anim⁹ ieiunet
a malis: et sic corpus subeat exercendo ieiun-
ia. Nā cū sit ieiuniū animę hūiliatio: qua-
le ē hūiliari cibo & augeri peccato? Qui igit̄
corpore suo ieiunia deuot⁹ indicit: principa-
liter renūciat vitijs. Cupiditatū fomites cō-
pumat: frangat impet⁹ mētis: libidines vin-
cat: faces auaricie ardētes extiguet: latiusq;
vim dilectiōis extēdat: atq; in alimētis pau-
perum abrupti apparatus stipendia largiat̄.
Quia enī corpis nefanda peccata animi vir-
tute calcenē: vt & aīa sanctitate corpis adiu-
uet̄. Tūc em̄ & impetrari poterit qđ optaf̄: si
casto corpore aīoq; deuoto ad officia sanctita-
tis implenda p̄ curā obseruatōis quisq; in-
cedat. Hęc sunt que diuinā cōmouent pieta-
tem: que ad impetrandā p̄cibus sanctitateꝝ
semper aditū faciūt. Eterū si caput s̄sternas
atq; cineres desuper spargas: si deniq; collū
tuū velut circulū torqueas: atq; ad exoran-
dā dementiā dei largos stetus effundas: ni-
hil p̄ficiēs. Cōmouere em̄ diuinā nō poteris
pietate: qui circa p̄ximos tuos debitam ne-
glexisti charitatem. Scriptū est em̄: Nō tale
ieiuniū ego elegi: dicit dñs. Nec si flectas vt
circulū ceruicem tuā: ciliciū autē & cinerē sub-
sternas: nec sic vocabo in q̄t ieiuniū accepta-
bile. Sed quid? Solue inquit omnē nodum

iniquitatis & obstinationē malorū. Dimitte
quassatos in requiem: et omnē iniquā con-
uentionē dissipa. Frange esurienti panem
tuū: & egenos sine tecto induc in domū tuā.
Si videris nudū vesti: et domesticos semis
tui ne despicias. Tūc erumpet temporaneū
lumē tuū: & vestimēta tua cito orient: & p̄bit
ante te iusticia: et claritas dei circūdabit te.
Tūc inuocabis & dñs exaudiet: dum adhuc
loqueris dicit: Ecce assum. Hęc sūt em̄ qui-
bus homo & refect⁹ cibo frequēter impetrat
qđ exoptat: & ieiunās maiora p̄mia cōsequi-
tur sanctitatē. Tale ieiuniū delectat christū:
Tali deniq; delectaf̄ cūctipotēs: quē ad ieiun-
andū non imaniū delictorū frequēs reat⁹
impellit: ad quē nō deniq; adipiscendę glo-
rię tēporalis vel cumulādi patrimoniꝝ cupi-
ditas inanis ascendit: sed viget semp̄ religi-
onis affect⁹ & deuota sinceritas. Quā cū fu-
erint comitata plena pietatis officia: quātū
ille valebit: tantū ille p̄ficiet. Taliter agēdo
merebit statim p̄sentē dñm p̄pitiūq; senti-
re. Imple ergo miseratiōis officia: & sanctifi-
casti ieiunia. Sagina pauperū viscera: & aīa
tua munerib⁹ sanctitatis pinguescit. Vesti
nudū: & tua peccata cōtecta sūt. Peregrinū
hospitio tuo cōtende suscipere: vt & te deus
in celorū regna suscipiat: Per omnia secula
seculorū: Amen.

**Item in eadem feria: Domelia de
eo quod scriptum est in euangelio
fm̄ Mattheū: Nolite sanctum dare
canibus &c. que habet in libro. i. de
sermone domini in mōte ca. xxiiij. et
sequētib⁹. Et inter sermones de
Uerbis domini. v.**

**In vigilia Ascensionis domini: Sermo
Sermo I C. LXXIII**

Sire debemus et intelligere fratres
charissimi: qđ dies cōpuctiōis & p̄gni-
tētię celebram⁹: & ideo nō nos oportet
nimio risu vel in aliquo minus cauto et
cōgruo cachinno dissolui: timentes illud qđ
dñs in euangelio dixit: Tē vobis qđ ridetis:
qđ lugebitis & flebitis. Et illud qđ alibi scri-
ptū est: Extrema gaudij luct⁹ occupat. Nec
aliquibus durū esse videaf̄: quod magis ad
tristitiā vel planctū q̄ ad lētiā vos puoca-
re videmur. Si enim diligenter attenditis
fratres: in omnib⁹ scripturis hoc dñs hortaf̄

Matth. 7.
Luc. 6.
Prover. 14.

Ser. C. LXXIII. In festo Ascensionis dñi: Ser. I.

et admonet: ut sic in hoc seculo debeamus esse solliciti: ut in futuro possimus esse securi: sicut ait psalmista: Qui seminant in lachrymis: in gaudio metent. Et in euangelio: Beati qui lugent: quoniam ipsi consolabuntur. Quia ardua et angusta via est que ducit ad vitam: lata et spaciola que trahit ad mortem: Abelius est nobis post paucas angustias ad eternam beatitudinem pervenire: quam post brevis leticia ad inferni profunda descendere. Unde totis viribus elaborare debemus: ut penam prurati divitis possimus evadere: et ad beatitudinem pauperis lazari pervenire. Quid enim illi profuit superbia diviti: quod hic parvo tempore luxuriosus pascebat delictis suis: et nunc sine ullo termino inferni flamma pascit medullis suis? Abelius est ergo vobis parvo tempore ad salutem tristitia provocemus: et postea vobiscum ad eternam leticiam pervenire mereamur quam si vobis ad tempus falsam dulcedinem velimus ingerere: et postea vobiscum perpetua amaritudine sentire. Et licet omni tempore fratres charissimi vobis oporteat dei misericordiam corpore contrito et corde compuncto requirere: et ab illo indulgentiam peccatorum fideliter postulare: nunc tamen propter iminentem peccatis nostris debitam et gravissimam severitatem: cum ingenti rugitu vel gemitu assiduis orationibus et largioribus elemosynis debemus dei misericordiam implorare: ut ipse nobis misericordiam et benedictionem aquarum celestium tribuat: pacem reddere dignetur: peccatorum indulgentiam dare et prospera dignetur pro sua pietate concedere. In his precipue diebus ociosis fabulis finem conemur imponere: et quantum vires supererunt orare studeamus et psallere. Et si pacem temporum desideramus accipere: non dissimilemus pacem cum primis custodire. Si enim in veritate vis ut vincat diabolus inimicus tuus: cito tibi reconcilietur primus tuus. Contra nullum hominem deserviat ira tua: et cito a te indignatio divina cessabit: secundum illam promissionem domini et salvatoris: Si inquit dimiseritis hominum peccata eorum: dimittet et vobis pater vester celestis peccata vestra. Nullus sibi de industria aliquas occupationes inquirat: pro quas se de ecclesie conventu subducatur. Sine dubio peccatorum suorum vulnera diligit: qui in istis tribus diebus ieiunando: orando et psallendo medicamenta sibi spiritualia non requirit. Abundant et nimium abundant negligenter: quasi per totum anni spatium congregavimus: et ideo vel

in istis tribus diebus quod ad nitorem vel purgationem anime pertinet agere studeamus. Nolite vos de ecclesie conventu subtrahere: quia non tam longo spacio fatigamur: ut hoc sustinere non valeamus. Sicut qui in istis sex horis de conventu ecclesie non subducit se: magnam remedium anime sue noscitur providere: ita contrarius qui aut pro cupiditate: aut pro alia qualibet minus necessaria occupatione a desse non fuerint: inde sibi faciunt crudelia vulnera: unde habere poterant medicamenta salubria: et inde se gravant unde sublevari poterant. Sed credo de dei misericordia quod ita vobis inspirare dignabitur: ut non negligentiam peccatorum acquirere: sed magis pro compunctionem ieiunando: orando: psallendo et elemosynas faciundo ad remedium possitis indulgentie pervenire: presentante domino nostro iesu christo: cui est honor et gloria in secula seculorum: Amen.

Item in eadem vigilia: Domelia de eo quod scriptum est in euangelio secundum Johannem: Sublevari iesus oculis etc. que habet in expositione doctoris Ibiidem.

In festo Ascensionis domini: Sermo I

Corificatio domini nostri iesu christi: si resurgendo et ascendendo completa est. Resurrectionem ipsius pasche dominico celebravimus: Ascensionem hodie celebravimus. Festus nobis dies uterque. Ideo enim resurrexit ut nobis exemplum resurrectionis ostenderet. Et ideo ascendit: ut nos desuper protegeret. Habemus ergo dominum et salvatorem nostrum iesum christum prout pendentem in ligno: nunc sedentem in celo. Precium nostrum dedit cum penderet in ligno: collegit quod emit cum esset in celo. Cum enim omnes collegerit quasi vitas pro tempora collegit: sine temporis veniet: et quod scriptum est: Deus manifestus veniet: non quem admodum primitus venit occultus: sed sicut videtur est: manifestus. Occultum enim oportebat eum venire ut iudicaret: manifestum autem venire ut iudicaret. Si enim prout manifestus venisset: iudicare manifestum quasi auderet: Quis quidem dicit apostolus paulus: Si enim cognovisset: nunquam dominum glorie crucifixissent. Sed si ille non occideret: mors non moreretur. Trophæo suo dia-

Ser. C. LXXV. In festo Ascensionis dñi: Ser. II.

holus victus est. Exultauit enim diabolus quoniam hominem primum seducendo deiecit in mortem. Seducendo primum hominem occidit: occidendo nouissimum primum de laqueis perdidit. Facta est ergo victoria dñi nostri iesu christi cum resurrexit et ascendit in celum: et impletum est quod audistis cum Apocalypsis legere: Uicit leo de tribu iuda. Ipse leo dicitur: ipse agnus occisus est. Leo propter fortitudinem: agnus propter innocentiam. Leo quia inuictus: agnus quia mansuetus. Et ipse agnus occisus morte sua uicit leonem qui circuit querens quem deuoret. Dicitur enim diabolus leo: feritate non uirtute. Apostolus quippe ait petrus: Vigilate uos oportet aduersus temptationes: quia aduersarius inquit uester diabolus circuit: querens quem deuoret. Sed quomodo circuit dicit: Sicut leo rugiens circuit querens quem deuoret. Quis non incurreret in dentes leonis huius nisi uicisset leo de tribu iuda? Contra leonem leo: contra lupum agnus. Exultauit diabolus quoniam mortuus est christus: et ipsa morte christi est diabolus victus: tanquam in muscipula escam accepit. Gaudebat ad mortem: quasi propositus morti. A quo gaudebat: inde illitensum est. Muscipula diaboli crux dñi: esca qua capere mors domini. Et ecce surrexit dñs noster iesus christus: Ubi est mors que pependit in ligno? Ubi est insultatio iudeorum? Ubi est typus et supbia: caput ante crucem agitantium et dicentium: Si filius dei est descendat de cruce? Ecce plus fecit quam illi insultando exigebat. Plus enim est de sepulchro resurgere: quam de ligno descendere. Nam uero quanta gloria est quod ascendit in celum: quod sedet ad dexteram patris: sed hoc oculis non uidemus: quia nec pendentem in ligno uidimus. Totum hoc fide tenemus: oculis cordis intuemur. Hodie enim sicut audistis fratres: dñs iesus christus ascendit in celum: ascendat cum illo et cor nostrum. Audiamus apostolum dicentem: Si cōsurrexistis cum christo que sursum sunt querite: ubi christus est in dextera dei sedens. Que sursum sunt sapite non que super terram. Sicut enim ille ascendit nec recessit a nobis: sic et nos cum illo ibi iam sumus: quoniam non dum in corpore nostro factum sit quod promittitur nobis. Ille iam exaltatus est super celos. Neque enim propterea nobis desperanda est perfecta et angelica celestis habitatio: quia dixit: Nemo ascendit in celum nisi qui descendit de celo filius hominis qui est in celo: hoc dictum est propter unitatem que caput nostrum est: et nos corpus eius.

Lum ascendit in celum: nos ab illo non separamur. Qui de celo descendit: non nobis inuidet celum: sed quodammodo clamat: Ad ea membra estote si ascendere uultis in celum. In hoc ergo ipsi interim roboramur: in hoc uotis omnibus estuemur. Hoc meditemur in terris: quod computamur in celis. Tunc exuturi carne mortalitatis: nunc exuamus animi uetustatem. Facile corpus leuabitur in alta celorum: si non premat spiritum sarcina peccatorum.

In eodem festo: Sermo II Sermo C. LXXV.

Aluator noster dilectissimi fratres ascendit in celum. Non ergo turbemur in terra. Ibi sit mens: et hic erit requies. Ascendam cum christo interim corde: cum dies eius promissus aduenerit: sequemur et corpore. Scire tamen debemus fratres: quia cum christo non ascendit supbia: non auaricia: non luxuria: nullum uicium nostrum ascendit cum medico nostro. Et ideo si post medicum desideramus ascendere: debemus uicia uel peccata deponere. Omnes enim quasi quibusdam copedibus nos premunt: et peccatorum nos retibus ligare contendunt: et ideo cum dei adiutorio semper quod ait psalmista: Dirupam uincula eorum: ut securi possim dicere domino: Dirupisti uincula mea: tibi sacrificabo hostiam laudis. Resurrectio domini spes nostra est: ascensio domini gloria nostra est. Ascensionis hodie solennia celebramus. Si ergo recte: si fideliter: si deuote: si sancte: si pie ascensionem domini celebramus: ascendamus cum illo: et sursum corda habeamus. Ascendentes autem non extollamur: nec de nostris quasi de propriis meritis presumamus. Sursum autem corda habere debemus ad dominum. Sursum enim cor ad dominum: non supbia uocatur. Sursum autem cor ad dominum: non supbia uocatur. Uidete fratres magnam miraculum. Altus est deus: erigite: et fugit a te. Humilias te: et descendit ad te. Quare hoc? Quia excelsus est et humilia respicit: et alta de longe cognoscit. Humilia de proxiimo respicit ut attollat: alta: id est supra de longe cognoscit ut deprimat. Resurrexit enim christus ut spem nobis daret: quia surgit homo qui moritur: ne moriendo desperarem: et uitam nostram in morte finitam putarem: securos nos fecit. Solliciti enim eram de ipsa aia: et ille nobis resurgendo de carnis resurrectione fiduciam dedit. Crede ergo ut mueris. Prius te oportet credere: ut postea per fidem deum merearis.

Ps. 2.
Ps. 115.
Ps. 137.

Ser. C. LXXVI. In festo Ascensionis dñi: Ser. III.

Matt. 5. aspiciere. Deū em̄ videre vis: audi ip̄m. Beati mūdo corde: quō ipsi deū videbūt. Pius ḡ cogita d̄ corde mūdādo: q̄cqd̄ ibi vides qd̄ displicet deo: tolle. Venire ad te vult deus:

Job. 14. audi ip̄m dicentē: Ego ⁊ p̄f veniem⁹: ⁊ mās/onē apud eū faciem⁹. Ecce qd̄ p̄mittit de⁹:

Si ego qualiscunq; fragilis hō venturū me ad domū tuā p̄mitterē: sine dubio mūdāres eā: sup̄flua p̄jceres: q̄ erāt necessaria p̄parares: Deus ad cor tuū venire vult: ⁊ piger es ei domū mūdāre? Oīa vitia inimica sūt deo: ⁊ ideo ip̄o auxiliāte p̄jce illa: si vis excipere deū. Non em̄ amat de⁹ habitare cum auaricia imūda: sordida ⁊ insatiabilis: cui infideles homines fuire volūt: ⁊ deū videre cupiūt. Et tu ḡ mūda cor tuū. Si potes id age: id opare: vt christ⁹ mūdet vbi maneat: Roga: sup

Jacobi. 4. p̄lica: hūiliare. Audi scripturā dicentē: De⁹ sup̄bis resistit. Esto hūilis: vt in te req̄scat deus. Idē ipse christus tibi est via ⁊ patria. Scdm̄ hoīem via: fm̄ deū patria. Si fidelit̄ curris: p̄ ip̄m vadis: ⁊ ad ip̄m puenies. Etenim tibi eterna via assūpsit qd̄ nō erat: nō amisit qd̄ erat. Ip̄s ḡ miscōiā de p̄cemur: vt nobis fidē rectā ⁊ intellectū sibi placitū ad exercenda opa bona cōcedat: Ad ip̄e p̄stare dignet̄ q̄ viuūt ⁊ regnat p̄ oīa sēcula sēculorū: Amē.

Sermo
C. LXXVI

In eodem festo: Sermo III

Adnia charissimi q̄ dñs iesus christ⁹ in hoc mūdo sub fragilitate nra miracula edidit: nobis p̄ficiūt: qui dū hūanā cōditionē syderib⁹ importauit: credētib⁹ celū patere posse mōstrauit: ⁊ dū victorē mortis i celestia eleuauit: victorib⁹ q̄ sequat̄ ostēdit. Ascēsiō ḡ dñi catholice fidei cōfirmatio fuit: vt securi in posterū ctederem⁹ miraculi illi⁹ donū: cui⁹ iā in p̄senti p̄cepissemus effectū: et fidelis q̄sq; cū iā tanta p̄ceperit: p̄ ea q̄ cognoscit p̄stira: discat sperare p̄missa: ac dei sui p̄teritā p̄sentēq; bonitatē quasi futuroꝝ teneat cautoꝝ. Sup̄ excelsa ḡ celi terrenū corp⁹ imponit: ossa intra sepulchri angustias paulo ante cōclusa angelorū cetibus inferunt: in gremiū immortalitatis mortalis natura transfundit: ⁊ ideo sacra aplice lectio-

Act. 1. nis testat̄ historia. Lū hec dixisset inq̄t videntib⁹ illis eleuat⁹ est. Dū audis eleuatū: agnosce militię celestis obsequiū. Unde hoīerna festiuitas hominis nobis ⁊ dei sacramēta manifestauit. Sub vna eadēq; p̄sona i eo q̄ eleuat̄ diuinā potentia: in eo aut̄ q̄ eleuat̄

humanā cognosce substantiā. Ideoq; omni modis detestāda sunt venena oriētalī erroris: q̄ impia nouitate p̄sumit asserere filium dei ac filiū hominis vni⁹ esse naturę. In alterutra em̄ pte vel q̄ solū hominē fuisse dixerit: negabit cōditoris gloriā: vel q̄ solū deū: negabit miscōiā ⁊ redēptoris. Quo genere nō facile arrian⁹ euāgelicā poterit habere veritatē: vbi filiū dei nūc equalē legim⁹: nūc minorē. Qui em̄ vni⁹ naturę saluatoꝝ nostrū mortifera p̄suasione crediderit: solū hominē aut solū deū cogēt dicere crucifixū. Sed nō ita est. Abortē em̄ nec solus de⁹ sentire: nec solus hō sup̄are potuisset. Nos ḡ nouerim⁹ in christo duplicē gemināq; substantiā. De patre celestē: de matre terrenā. Quā vtrāq; in vno eodēq; redēptore suis p̄mptū est testimonij explicare. Quasi hō dicebat: quia pater maior me est: sed idē quasi de⁹ p̄nūciabat: Ego ⁊ pater vnū sum⁹. Quasi hō dicebat: Tristis ē aīa mea vsq; ad mortē: s̄ quasi de⁹ fiducialit̄ loquebat̄: Potestatē habeo ponēdi aīaz meā: ⁊ potestatē habeo itez sumēdi eā. Quasi hō in cruce pendebat: s̄ q̄s deus regnū celeste donabat. Arriani aut̄ cōfusa mēte distinctas substantias penit⁹ nō vidēt: q̄ erāt hominis ad deū impie retulerūt: credentes qd̄ minor loqueret̄ diuinitas: vbi iūcta deo hominis demonstrabat̄ infirmitas. Nullā itaq; facientes inter celestia ⁊ terrena rationē: dū int̄ deū et hoīem distinguere nesciūt: dei substantiā diuiserūt: ⁊ dū ad sola hominis vba respiciūt: deū sine intellect⁹ lumine pdiderūt. Nos vō vt p̄fati sum⁹: dei ⁊ hominis duplicē substantiā: sed simplicē nouerimus esse p̄sonā. Ille etiā error valde refugendus est: q̄ impie asserit qd̄ beata maria solū deū peperit: eo qd̄ sibi saluator: n̄ celestē nescio quā carnē in tra viscera matris p̄fecerit: ⁊ ita trāserit p̄ virginis vterū: q̄s p̄ corp⁹ alienū. S; cū dicat p̄ p̄phetā sermo diuin⁹: De touēte i via bibit: p̄pterea exaltabit caput: si nō est corp⁹ n̄m: quō est caput n̄m: Et cū alio loco p̄p̄ha cōmemorat: Paruul⁹ nat⁹ ē nobis: Nō nobis nat⁹ ē: si nihil sūpsit ex nobis. Si nihil de n̄fo suscepit: nihil nobis p̄stitit. Proinde charissimi si nō in n̄ra carne diaboli trīphauit: se exercuit: nō nobis vicit. Si nō in n̄fo corpe resurrexit: cōditioni n̄fē resurgēdo nihil cōtulit. Hec q̄ dicit: susceptę ⁊ assūptę carnis nō intelligit rationē: cōfundit ordinē: euacuat vtilitatē: si nō in nostra

Ser. C. LXXVII. C. LXXVIII. In eodē fe. ser. III V

carne pegit medicinā. Solā g̃ ex hoīe nascē-
di elegit iniuriā. Recedat a sensib⁹ nris tam
pīculosa psuasio. De nro est qd̃ appendit: de
suo ē qd̃ donauit. Ab eū testor esse qd̃ cecidit
vt meū sit qd̃ resurrexit. Ab eū testor eē qd̃ ia
cuit intra tumulū: vt meū sit qd̃ ascēdit i ce-
lū. In illo itaq; nri generis corpe nos chusti
mors viuificauit: nos resurrectio erexit: nos
ascētio cōsecrauit. In illo nostrē originis cor-
pore celestib⁹ regnīs arrā nre conditōis im-
posuit. Elaborem⁹ g̃ charissimi vt quēadmo-
dū dñs in hac die nro cū corpe ad supna cō-
scēdit: ita nos post illū quō possum⁹ spe ascē-
dam⁹ et corde sequamur. Ipso affectu parit̃
et pfectu ascēdamus post illū: et iā p vitia ac
passiōes nras: s̃ vtiq; vnusq; nostrū sub-
dere eas sibi studeat: ac sup eas stare cōsue-
scat: ex ipsis sibi gradū construit: quo possit
ad supiora cōscendere. Eleuabūt nos si fue-
rint infra nos. De vitijs nris scalā nobis fa-
cim⁹: si vitia ipa calcam⁹. Hā cū bonitatē au-
ctore nō ascēdit malicia: nec cū filio virginis
libido atq; luxuria. Hō in quā ascendūt vi-
tia post virtutū parentē: peccata post iustū:
nec infirmitates ac morbi possūt ire p medi-
cū. Igit̃ si intrare ipi⁹ medici regnū volum⁹:
pus vulnera nra curem⁹. Ordinem⁹ et custo-
diam⁹ i nob statū vtriusq; substātie: ne ani-
mā nobiliozē vtiq; homis portionē tartaro
pars deuoluat inferior: s̃ secū poti⁹ celo san-
ctificatū corp⁹ acqrat natura gloriosior: ipso
adiuuāte q̃ viuūt et regnat in secula seculorū.

me ē. Ascensur em̃ se dixit ad patrē: et cōtri-
stati sūt discipuli: q̃ eos corporali forma dese-
reret: et ait illis: Quia dixi vob: vado ad pa-
trē: tristitia iplēnit cor vestrū: Si diligeretis
me gauderetis vtiq; qz vado ad patrem: qz
pat maior me est: Hoc est si diceret: ideo sub-
trabo vris oculis istā serui formā in q̃ p̃ ma-
ior me est: vt ab oculis carnis serui forma re-
mota dñm spiritalit̃ videre possitis. Ergo et
ppter verā formā serui quā suscepit verū
dixit: Pat maior me est: qz vnq; homie ma-
ior ē de⁹: Et ppter verā formā dei in q̃ p̃ma-
net cū patre verū dixit: Ego et pater vnū su-
mus. Ascēdit g̃ ad patrē p id qd̃ hō erat: sed
māst in patre p id qd̃ de⁹ erat: qz in carne ad
nos pcessit: et a pfe nō recessit. Ascēdit inq;
ad patrē verbū qd̃ caro factū est vt habita-
ret i nobis: et suā p̃sentia repromisit dicens:
Ecce ego vobiscū sū oib⁹ dieb⁹ vsq; ad cōsu-
mationē seculi. Scdm̃ formā serui dicit de illo
iohānes ap̃tus: Ipse ē verus de⁹: et vita eter-
na. Scdm̃ dei formā dicit de illo ap̃tus pau-
lus: Qui cū in forma dei esset: nō rapinā ar-
bitrat⁹ est esse se equalē deo: sed semetipsuz
exinaniuit formā serui accipiens. Scdm̃ for-
mā dei ipse de se loquit̃: Ego et pater vnū su-
mus: fm̃ formā dicit: Tristis ē aīa mea vsq;
mortem. Unde illa fiducia: vñ ista formido?
Illaytiq; vox ex pprietate substātie: ista vō
ex p̃cipatiōe infirmitatis assumptę. Hec g̃
charissimi prudēter intelligētes de scripturā
sanctis: dū legim⁹ discernam⁹: sed dū discer-
nim⁹ ne fortasse erremus: intellectū ab ipso
dño postulemus: cui est honor et gloria in se-
cula seculorum: Amen.

Abi. 5.
Job. 10.
Job. 1.
Matt. 28.
Iob. 2.
Job. 10.
Matt. 26.

Sermo XXVII In eodem festo: Sermo IIII

Scensiois dñi nri iesu chusti sanct⁹
et solēnis dies hodie illuxit: exulte-
mus et iocūdemur i eo. Chriſt⁹ descē-
dit: inferiora patuerūt. Chriſt⁹ ascēdit: supi-
ora claruerūt. Chriſt⁹ in sepulchro: mērianf
custodes. Chriſt⁹ in inferno: visitent̃ descen-
tes. Chriſt⁹ in celo: credāt oēs gentes. Ipse
g̃ debet esse auctor nri sermonis: q̃ est largi-
tor: nostrę salutis. Hā de quo aliqd̃ loq̃mur
vobis: nisi de illo q̃ mō ex euāgelio loq̃baſ
omib⁹ nobis? Ascēsur em̃ ad patrē: dicebat
discipulis suis: Hec locur⁹ sū vobis: cū adhuc
essem vobiscū. Paraclet⁹ autē sp̃s sanct⁹ quē
mitteret pat̃ in noīe meo: ille vos docebit oīa:
et cōmonebit vos oīa quęcūq; dixi. Non tur-
bef cor vestrū neq; formidet. Audistis quia
dixi vobis: vado ad patrē meū: qz p̃ maior

In eodem festo: Sermo V Sermo C. LXXVIII.

Scensionis ergo dñicę indytū et re-
gale mysteriū q̃ christus terrā leua-
uit ad celū. Lanit etiā tot⁹ mūdus et
fest⁹ agit gaudijs triumphos dñi sui: qz erexit
a terra in opē et de stercore exaltauit paupe-
rē: eūq; leuauit ad patrē. Quis igit̃ illuc pōt
ascēdere: et aereos demones transire: nisi ille
solus qui peccatū nō potuit hfe? Crux g̃ illa
nō obfuit sed pfuit: qz et nobis chriſt⁹ vicit:
et ille in ea supari nō potuit. Non sepulchra:
nō inferi victricē domuere carnem: expēdit
de⁹ p homie qd̃ decreuerat: et rapuit quē vo-
lebat. Eidentes h̃ p̃sentes ap̃li: et paulatim
semetipm̃ ad supna tollentē: pectore pauidi:
mente cōfusi: oculis trepidi cōsequunt̃: do-

Ps. 112.

Ser. C. LXXIX. In festo Ascensionis domini: Ser. VI.

nec ultra soluta nubē serena dies excipet: et fulgore corusco vallatū hūanis p̄spectib⁹ oc-
cultaret. Cū ḡ eī discipuli tanto lumie p̄cul-
si nō viderēt: et curiosos oculos iubar rubidū
coruscis ictib⁹ euitaret: cōfestim ex victorib⁹
angeli directi duo: metu et dolore prostratos
ap̄los v̄bis talib⁹ p̄solant: Viri galilei quid
statis aspiciētes in cēlū: Iste iesus q̄ assūpt⁹
est a vobis in cēlū: ita veniet quēadmodum
vidistis eū euntē in cēlū. Sic veniet inquisit
manifestus: quēadmodū nūc tollit sup̄ astra
p̄dar⁹: et poli secreta suscipiūt quē refundāt:
sanctificat diuino comitatu: imensus aer: et
ois illa volitās turba p̄ auras christo ascēde-
te trāstringit: pauet om̄e cēlū: mutant astra:
cōcurrit cōfestim fulmine⁹ ille militię celestis
exercit⁹. Vidēt regē suū viuę carnis manu-
bias reportare: atq; hoste debellato hoīem i
supna cōscēdere: agnoscūt i cicatricib⁹ signa
belloꝝ: adorāt i carne vulnera iā sanata: vbi
nihil peccati macula extinxerat: nec quippiā
sua virulentia grauid⁹ ille veneni draco vo-
muerat. Serpēs eī vestigiū in petra nō si-
gebat. Plaudūt agmīa: tubę sonāt: letis se
miscēs blanda modulamina choris fundit.
Ecce cōfestim splēdidus ille senat⁹ celestī ex
regnis soluit. Itaq; in imis poli leta carmi-
nib⁹ regia ampla dei reserāt: vndiq; syderei
repagina cēli atq; astriferi orbis arcana so-
luta penit⁹ cōpage patescūt. Recessit in ge-
minā arcē diuisus aer: et lati ardua cēli latera
concisū marginib⁹ dependerūt. Sic vn⁹ ibi
sine cēlo dies et clar⁹ titubat fulgorib⁹: et tūc
alternis in se ita resonāt obseq̄a leta carmi-
nib⁹. Tollite portas p̄ncipes vsas et eleuamī
portę p̄males et introibit rex gl̄ie. Ascēdebat
eī cruoris rubore p̄fusus a trophēis victri-
cib⁹ laureat⁹. Uiderūt cēlites cūcti speciosū
vulnerib⁹ christi: spolia castris tyrānicis re-
portata: et admirātes fulgētia diuine v̄tutis
vexilla: talib⁹ p̄cepūt hymnis: v̄ducūtq; le-
tātes: Quis ē inquisit iste rex gl̄ie? Et aiūt:
Dñs v̄tutū ipse ē rex gl̄ie. Hic ē ille cādid⁹ et
roseus cōpunct⁹ a multitudīe: Hic ē ille q̄ nō
habuit speciē neq; decorē: infirm⁹ in laqueo:
fortis in spolio: vilis in corp̄nsculo: armat⁹ i
p̄lio: sēdus i morte: pulcher i resurrectione: cā-
didus ex virgine: rubicūd⁹ i cruce: fuscus in
opprobrio: clarus in cēlo. Quī id quispiā frēs
nosset vt de lateret i carne: maiestas habita-
ret in corpore: et ita i mūdo gereret p̄liū vt ip̄m
corpus post sepulchra moꝝ leuaret ad cēlū:

Recepit igit se intra velamia diuina cū car-
ne maiestas didicit cēlū portare hoīem: atq;
sub pedib⁹ christi famulātia ethera iacuerūt.
Ecce iā porta patet quā clauserat adā: clau-
strū qd̄ cēlo iniqtas insperat reparatū ē. Si
qs se ad christū tenuerit et vni⁹ substantię pa-
trē et filiū et sp̄m sanctū cōfessus fuerit: cēli ia-
nuas p̄ ip̄m secur⁹ intrabit: Amē.

In eodem festo: Sermo VI

Tantis ornatib⁹ gaudiorū refulsit
q̄ hodie aula cēlorū? Angeli eī vota
sua sperata diuti⁹ receperūt et hym-
nū dixerūt. In alleuatiōe portarū lux i cēlis
splēdor: in ianuis: q; christ⁹ rursū ascēdit: p̄-
cedens de thalamo suo: ascensur⁹ in throno
suo. Quī sanct⁹ dauid posuit organū suū in
fouib⁹ cēlorū: cantās canticū nouū: Quī qui
descēdit: ipse est q̄ ascēdit sup̄ oēs cēlos. Le-
tiorib⁹ ḡ fistulis organū tangēs resultat et di-
cit protoferū p̄terni cōsulis cernens nō auro
gēmisq; decorū: s; nubīū glacie candidatū:
Qui ponit inqt̄ nubē ascensū suū q̄ ambu-
lat sup̄ pēnas ventorū. Itā eī sup̄ aspīdē et
basilicū ambulauit: et cōculcauit leonē et dra-
conē: Pede mortū: planu resurrectōis. Ad-
mirabilis in oculis n̄fis clarificat⁹ coruscet ascē-
sōis virtutib⁹: sedens sup̄ nubē leuē: cōplu-
ens ap̄los pacis hereditate et testamētarea
charitate: Pacē inqt̄ meā do vobis: pacem
relinq̄ vobis. Ad hāc melodīā sonātū orga-
noꝝ an̄ aulā regiā cēloꝝ iuitari sequūt apli
b̄ndictiōis gratiā petitori: gradunt cū dño
filij sp̄s pign⁹ accepturi sp̄s sancti. Leuās
aut man⁹ suas b̄ndixit eos: dedit eis arram
sponsalē munerē p̄ciosā: nō ex auro gēmisq;
distinctā: s; charitatis ansullis contextā cate-
nā: q̄ alligati sequāt eū ad sponsā agni b̄ie-
rusalē patriā sempiternā. Dñe inquit q̄re
nos derelinqs ascendēs: q̄ nos elegisti in r̄i-
pa p̄cedens: Dñe quī sum⁹ v̄ba tua sup̄ mel
et fauū emin⁹ p̄cepturi: et stillāt roꝝantē ḡe
balsamū de tuis labijs ac fauic⁹ libaturū:
Aut instrue quo ascēdis: aut ne deseras cur
ascēdis: q̄ si scuto benignitatē tuę remāsim⁹
in apto nudati tanq; pupilli matris ample-
ctētis pēnatē velamie destituti. Quī venies
ad nos: q̄ redemisti nos: Adors tua fuit pec-
catū nostrū: sit ascēsus tu⁹ pign⁹ n̄fm: ne ni-
mis absorpti m̄gore mergamur: qs eleuasti
de gemitib⁹ inferoꝝ. Ascēdens ḡ dñs alūno
rū suoꝝ tristitiā excelsa de nube suspiciens:

Sermo
C. LXXIX

Ps. 118

Ep̄. 4

Ps. 119

Ps. 90

Job. 14

B

Est. 53

L

Ser. C. LXXX. In festo Ascensionis dñi: Ser. VII

emittit cōsolatores in gressu nūcios ascēden-
 tis et iudices reuertētis. Viri inquit galilei
 qd statim aspiciētes i celū: hic iesus q assum-
 ptus ē a vobis in celū: sic veniet quēadmo-
 dū vidistis eū euntē i celo. Sic veniet: Una
 erit euectio: vna leticia nubifera: vna spēs
 māsueta: s̄ iustis clarifica et pctōib⁹ metuen-
 da. Nō vos terreat aduētus q̄s cōsolat ei⁹
 ascensus. Sic veniet: clauorū vulnera illesa
 demōstrans et foraminū cruēta monilia. Glo-
 bis filijs sponsi cū coronā celestis exhibebit
 impij crucē: vulnera nō mutabit: q̄ signū fi-
 lij hominis fulgebit. Accepto ḡ apli ascēdētis
 mādato desup venturo sanctis p̄p̄is pignore
 scio: i templo erāt vnanimē collaudātes
 dñm: vt vna eos iueniret corona ignea aduē-
 tantū gratiā. In tēplo ḡ frēs semp vnani-
 mes demoremur: et in domo dñi ambulātes
 cū cōcordia pacis eius sperem⁹ aduentū: et
 i templo ei⁹ oēs dicam⁹ gloriā: vt etiā ignis
 gr̄e insidat sup nos: Amē.

Sermo LXXX. In eodem festo: Sermo VII

Electat aspiciere xpm dñm portato-
 ris nubib⁹ ascendētē cū resurgēs a
 mortuis reuertē cēpit ad celū: vnde
 venerat saluare gen⁹ hūanū. Qui sunt q̄ ex-
 pectāt ascēdētē: q̄ viderūt resurgētē: fugi-
 erūt pendentē: et sequunt̄ oculis ascēdētē.
 Timor in cruce: amor i nube: visus delecta-
 bilis in aere. Dulcis descēdētis affectus:
 delectabilis euolātis aspect⁹. Facit vale
 et bñdicat in pace. Illi se cōmēdant: et ille bñ-
 dictionis gratiā relinquit. Bñdicat eos exten-
 sis manib⁹: et p̄parat i occurū imponit nu-
 bibus. Sinit eloquiū et iā repetit celū. Lan-
 dida em subito apparuit nubis euectio para-
 ta in celo. Apparuit nubes: intrauit i eā: qui
 educit nubes ab extremo fr̄e: vt oblectaret
 oculos eorū nubis amgnitas: et irroraret eos
 ascēdētis de celo suauitas: ne sola desiderā-
 tiū inanis remaneret anxietas. Ecce i dipeo
 actū aploz pendentū viuūt picta lumina
 piscatorū: adest cōsolator qui ascēdit salua-
 tor: mittit cōtinue duos celestes p̄tores vt
 alūnos suos securos redderet metuētes: et i
 gaudiū cōuerteret lachrymātes. Sportebat
 em celestes mitti cōsolatores ne remanerent
 trepidi piscatores. Nā et cū impator de vrbe
 trāst ad vrbe et eius nūciaf aduētus: nō mit-
 tūtur nisi domestici p̄tores ac palatini: vt
 nūciant puincialib⁹ q̄ est regis aduētus aut

redit⁹: Ita et dño ascēdente p̄toz celestū tur-
 ba resplēdit decantantū vt tanq̄ puinci-
 aliū respirare facerēt a timore corda pasto-
 z: qñ etiā patif ac resurgit domestici angeli de-
 stināt vt a nube ac p̄torio monumēti resurre-
 xisse nūciarent dñm celi: et nūc eū ascēdit: de
 choro p̄cedentū potestātū: de multitudine
 cantantū in aere castrorū duo palatini cele-
 stis imperij dirigunt: vt et stibilia req̄scerēt
 lumina piscatorū: hymnū celestem recitant:
 Piscatores viri inquit galilei qd aspiciatis i
 iesū euntē in celū: sic veniet quēadmodū vi-
 distis eū euntē in celū. Profect⁹ est desidera-
 bilis: nō veniet vob̄ tribil: nubes i occurū:
 nubes i reditu. Vulnera portauit: ipa iterū
 reportabit. Crucē retulit cū triūpho: signū fi-
 lij hoīs vobis parebit i celo: Sic veniet i ipō
 corpe: in ipsa nube: in ipsa veritate: vobis in
 amore: impijs i tremore. Beati qb⁹ de dicit:
 Sic veniet quēadmodū vidistis eū euntē in
 celū. Nūquid sic veniet oculis pctōz? Ipsa
 erit veritas: s̄ nō ipa erit securitas. Dies erit
 tremēdi iudicij: descēdēt angelo: resurrectio
 mortuoz. Ascendent angeli et quodā digito
 tubę sonātis tangēt sepulchra terre tremētis
 vt pignora restituāt throno igneo iudicātis.
 Ascendent angeli ad sepulchra p̄p̄az et ipō-
 rū aploz oimq̄ sanctoz: et dicēt eis: Ecce est
 q̄ sic iterū redit quō ascēdit. Nos dixim⁹: qd
 sic veniet quō eū vidistis euntē in celū: q̄ de-
 duxistis euntē: suscipite redeuntē. Ista allo-
 cutio nō est linguaz septuaginta: sed paren-
 ter nubes dicunt̄ pluuiiales vt occurrāt i ro-
 re et refrigerosa amenitate q̄ p̄sciē nō cōtinēt
 q̄stionē. Petam⁹ ḡ a dño deo nro vt sic ho-
 die ascēsiōis celebrā tēpus et diē: ita reuer-
 tētis mereamur matutinā suscipe pietatez:
 vt dicamus ei: Abane adorabo dñe: mane
 astabo tibi et cōtemplabor te.

In vigilia Pentecostes: de expo-
 sitione Symboli: Sermo I C. LXXXI

Quē est dilectissimi charitati vfe q̄
 n milites seclī bñficia t̄palia a t̄palib⁹
 dñis accepturi: pus sacramētis mi-
 litarib⁹ obligant: et dñis suis fidē se seruatu-
 ros p̄fiteri: Quātomagis ḡ eterno regi mi-
 litaturi et eterna p̄mia p̄cepturi: debēt sacra-
 mētis celestib⁹ obligari: et fidē p̄ quā ei placī-
 tū sūt publice p̄fiteri. Dicit em ap̄tus: Si
 ne fide impossibile est placere deo. hanc in
 cordibus nostris agnoscit qui scrutat̄ renes